

شهر

- تاثیر طراحی شهری بر ارتقای کیفیت محیطی والگویهای رفتاری شهروندان ۴
- بررسی لزوم انسجام سیستماتیک در شهرها و قوانین آن از دید برخی نظریه پردازان ۱۴
- شرکت نگین سنگ راه ماشین ۲۰
- سایت شهر و منظر ۲۲

معماری منظر

- مداخله مفهومی در منظر فرهنگی - نگاهی به دو پروژه ۲۴
- گروه تاپو بین الملل نور ۳۶

شهر و منظر نشریه ای اطلاع رسانی، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی برای طرح مسائل مربوط به شهرسازی، خدمات شهری، معماری منظر، زیباسازی و امور مرتبط با فضای سبز است.

■ مقالات و مطالب منتشره لزوماً بیانگر دیدگاه نشریه نخواهد بود و مسئولیت آن ها بر عهده نویسنده است.

■ نشریه در اصلاح و تعدیل مقالات ارسالی با حفظ ماهیت مطالب آزاد است.

■ مطالب خود را از طریق پست الکترونیک به

آدرس paper@shahromanazar.org ارسال کنید.

آدرس: تهران - ابتدای سهروردی جنوبی - نیش حسام زاده حجازی - پلاک ۱۵ - طبقه ۳ - واحد ۱۴ - صندوق پستی ۳۴۴۷-۱۴۱۵۵

تلفن: ۴-۷۷۶۲۹۸۸۳-۷۷۵۱۵۶۴۷-۰۲۱

تلفکس: ۷۷۵۳۷۶۹۱-۰۲۱

ایمیل: info@shahromanazar.ir

سامانه پیام کوتاه: ۴۴۶۴ ۴۳۳ ۰۹۳۸

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: ژاله رضوانی

جانشین مدیر مسئول: محمد مطلبی

سردبیر: نوا توکلی مهر

دبیر تحریریه: فاطمه روستایی

شورای علمی:

ژان میشل کوژه

سعید سادات نیا

امیر مسعود انوشفر

فریبرز بهروز فر

سید محمود هاشمی

رضا حسینی لاهیجی

محمد مطلبی

امور بین الملل: نسرين قندهاریان

مدیر اجرایی: مرتضی میرحسینی

مشاور امور مالی: علی میرحسینی

امور آگهی ها: شکوفه عالیوند - نسیم قنبری

صفحه آرائی: آناهیتا بامدادیان

مدیر فنی و چاپ: مهدی شاهمرادی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

M.Motalebi

محمد مطلبی

جانشین مدیر مسئول

دست نوشت

آقای قالیباف، لطفا اتوبان نسازید!

بار ترافیکی از محلی به محل دیگر می شود و چه بسا عمده با ترافیکی به درون محلات انتقال می یابد و به طور مستقیم بر کیفیت زندگی ساکنان و سلامت و ایمنی آنها تاثیر منفی می گذارد.

تمامی این اتفاقات در شرایطی می افتد که ساخت هر کیلومتر از بزرگراه هزینه های سرسام آوری را لازم دارد. هزینه هایی که از جیب ساکنان شهر تامین می شود. هزینه هایی که با آن می توان در مدت زمانی بسیار کوتاه تحولی بسیار عظیم در حمل و نقل عمومی شهر ایجاد کرد و به جای تشویق مردم به استفاده بیشتر از وسائل نقلیه شخصی، آنها را به استفاده از سیستم های متنوع حمل و نقل عمومی ترغیب نمود. با هزینه ای که همه ساله صرف ساخت تونل ها و بزرگراه ها می شود می توان اقدام به تنوع بخشی حمل و نقل عمومی کرد و به این ترتیب تعداد بیشتری از مردم را به سوی عدم استفاده از وسیله نقلیه شخصی سوق داد.

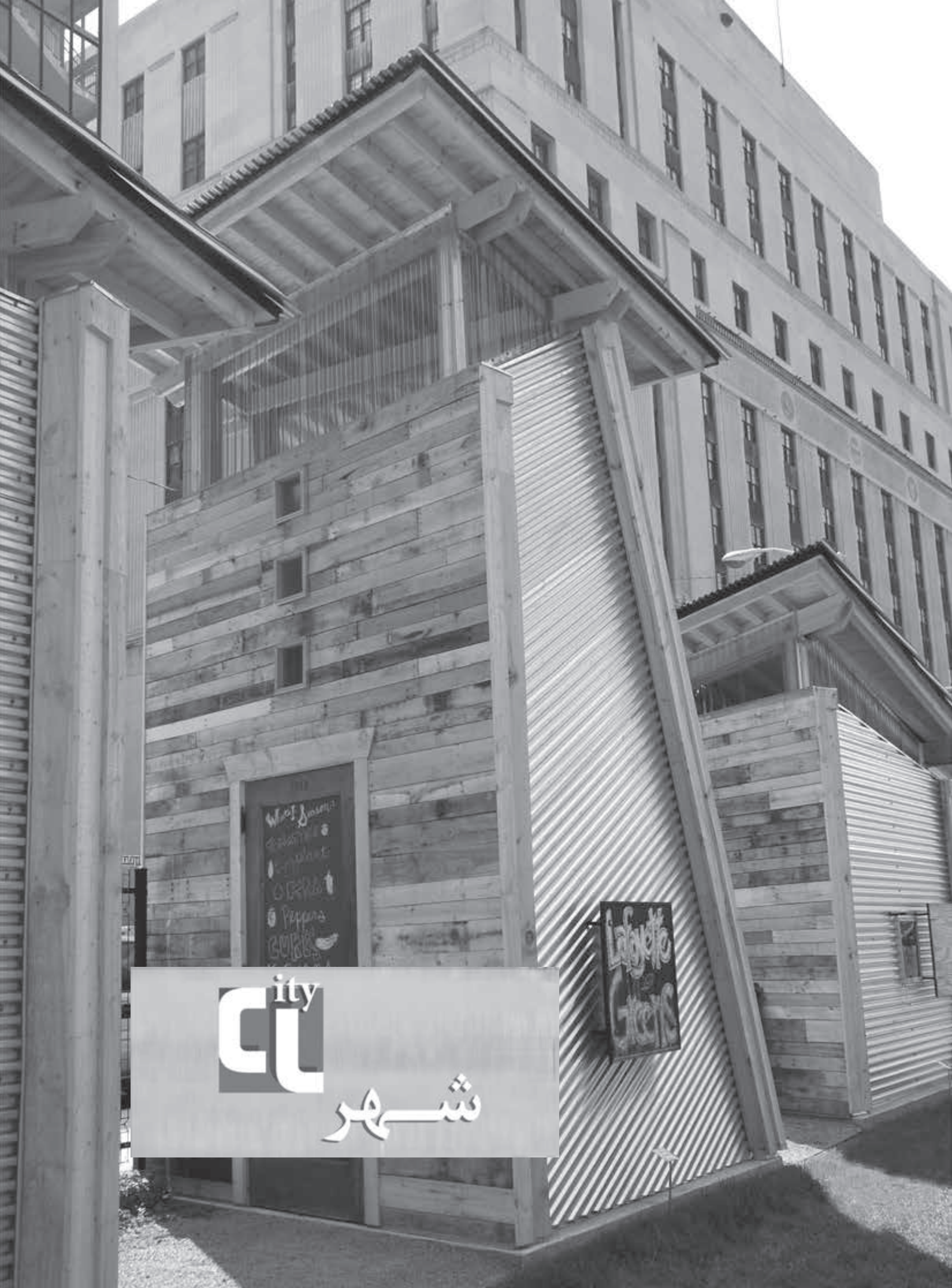
این موضوعی است که بعید به نظر می رسد مدیران شهری بر آن واقف نباشند اما شاید سیاسی کاری در جهت دست یابی به محبوبیت عمومی و به رخ کشیدن اقدامات - که صد البته با ساخت بزرگراه، تونل و اتوبان دو طبقه نمود بهتری دارد- مانع از پرداختن به روش های آزموده شده کنترل ترافیک در کشورهای پیشرو شده است. امری که با نظارت دقیق تر و جدی تر شورای شهر بر تصمیمات مدیران شهری می تواند تا حد زیادی اصلاح گردد.

آینده هم یک پای ثابت اقدامات مدیریت شهری در حل مشکل ترافیک باشد. در واقع اکنون یک رقابت پرشتاب بین میزان تولید کارخانه های خودروسازی و میزان ساخت و توسعه بزرگراه ها و خیابان ها در جریان است. رقابتی که با توجه به رشد جمعیت حداقل در یک دهه آینده نمی توان پایانی برای آن متصور شد.

موضوع توسعه بزرگراه ها در واقع برگرفته از سنت شهرسازی آمریکایی است. سنتی که طرفدار شهرهای گسترده و وسیع با شبکه های در هم پیچیده از اتوبان هاست. حال سوال این است که مدیران شهری ما چگونه می خواهند مبتنی بر این الگو که برگرفته از سنت شهرسازی در شهرهای نوساخت آمریکایی است، بر معضل ترافیک در یک شهر پیش ساخته ای نظیر تهران غلبه کنند؟ قطعاً لازمه چنین اقدامی در مرحله اول، بر هم زدن زندگی مردم ساکن در مسیر بزرگراه و بر هم زدن بافت محلاتی است که در طول زمان شکل گرفته اند. امری که از نظر حقوق عمومی و فردی جای اشکال دارد. نکته دیگر اینکه از طرفی با ایجاد هر بزرگراه، تعداد زیادی از معابر محلی و ناحیه ای تبدیل به بن بست شده و به طور کلی بافت ترافیکی محلات بر هم می خورد و از طرف دیگر ساخت بزرگراه های جدید، مردم را هرچه بیشتر ترغیب به استفاده از وسائل نقلیه شخصی می کند. از اینرو بنا به اعتراف دست اندرکاران بخش حمل و نقل و ترافیک پایتخت، ایجاد بزرگراه ها، تونل ها و معابر غیر همسطح تنها موجب انتقال

یکی از معضلات و مشکلات شهرهای بزرگ که البته این روزها گریبانگیر شهرهای متوسط و حتی کوچک نیز شده است، حجم بالای رفت و آمد وسائل نقلیه و ترافیک حاصل از آن است. در کلان شهر تهران، معضل ترافیک در دهه های اخیر به یکی از بزرگترین چالش های مدیریت شهری بدل شده و از این رو هر کسی ساکن مدیریت شهری را به دست گرفته یکی از اولویت های کاری خود را حل معضل ترافیک عنوان کرده است. با وجود آنکه در دو دهه اخیر، تعداد شهرداران تهران از تعداد انگشتان یک دست فراتر رفته است اما تمامی این شهرداران برای رفع مشکل ترافیک پایتخت به سراغ راه حل واحدی رفته اند و آن راه حل چیزی جز ساخت و توسعه شبکه بزرگراهی شهر تهران نبوده است. البته در کنار مسائل فنی، میزان پرداختن به بزرگراه سازی به عنوان یک شاخص برای تعیین میزان عملکرد و موفقیت شهرداران مطرح شده است و این موضوع خود به انگیزه ای قوی برای مدیران شهری تبدیل شده که هرچه بیشتر به توسعه بزرگراه ها دست بزنند، امری که در سالیان اخیر و با توجه به کمبود اعتبارات به سمت دو طبقه کردن بزرگراه ها نیز پیش رفته است.

این در حالی است که کمتر کسی در بدنه مدیریتی شهرداری ارزیابی درستی از میان موفقیت بزرگراه ها در حل معضل ترافیک ارائه داده است. به همین دلیل به نظر می رسد سنت بزرگراه سازی در سال های

ity
CL

شهر

تأثیر طراحی شهری بر ارتقای کیفیت محیطی و الگوهای رفتاری شهروندان

Urban Design Effect on Promotion of Environmental Quallity and Behavioral pattern

Marzieh Aram- Maryam Farrokhi

مرضیه آرام - مریم فرخی

دانش آموختگان کارشناسی ارشد شهرسازی - دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

معماری و شهرسازی با فضاهایی سر و کار دارند که انواع فعالیت‌ها در چارچوب‌های متفاوت در آن‌ها اتفاق می‌افتد و درحقیقت به این فضاها معنی و مفهوم می‌دهند. با اینکه فعالیت‌های انسانی یا به عبارت بهتر الگوهای رفتاری بیش از آنکه تحت تأثیر عوامل محیطی باشند، تحت تأثیر عوامل فرهنگی قرار دارند، اما نمی‌توان تأثیر عوامل محیطی را بر آن‌ها در فضای شهری انکار کرد و این نکته از نظر طراحی شهری اهمیت فوق العاده زیادی دارد، چرا که با استفاده از طراحی می‌توان فعالیت‌ها را تحت تأثیر قرار داده و فضاهای شهری را بگونه‌ای شکل داد که ضمن ایجاد زمینه بروز الگوهای رفتاری مناسب، مانع از انجام رفتارهای نامطلوب از سوی شهروندان باشند.

مقاله حاضر با استفاده از اسناد و اطلاعات موجود به دنبال ارائه راهکارهایی است که طراحی شهری بتواند با استفاده از آن‌ها ضمن اثرگذاری بر الگوهای رفتاری شهروندان موجب ارتقا کیفیت محیطی فضاهای شهری گردد.

واژگان کلیدی: طراحی شهری، شکل‌دهی و شکل‌گیری فضای شهری، کیفیت فضای شهری، الگوی رفتاری

مقدمه

هر فعالیتی که توسط انسان صورت می‌گیرد، اساساً متکی به فرهنگ است و فرهنگ نتیجه مقررات نامدون (عرف)، عادات، آداب و رسوم، سنت‌ها، سبک‌ها و شیوه‌های متداول زندگی است. انسان با توجه به نیازها، ارزش‌ها و هدف‌های خود محیط را دگرگون می‌کند و به طوری متقابل تحت تأثیر محیط دگرگون شده قرار می‌گیرد. معماران و طراحان شهری امروزه توجه ویژه‌ای به شناخت روانشناسانه رفتارهای انسان دارند زیرا این گونه رفتارها با محیط کالبدی ارتباط تنگاتنگی دارد.

معماری و شهرسازی با فضاهایی سر و کار دارند که انواع فعالیت‌ها در چارچوب‌های متفاوت در آن‌ها اتفاق می‌افتد و در حقیقت به این فضاها معنی و مفهوم می‌دهند. با اینکه فعالیت‌های انسانی یا به عبارت بهتر الگوهای رفتاری بیش از آنکه تحت تأثیر عوامل محیطی باشند، تحت تأثیر عوامل فرهنگی قرار دارند، اما نمی‌توان تأثیر عوامل محیطی را بر آن‌ها در فضای شهری انکار کرد و این نکته از نظر طراحی شهری

اهمیت فوق العاده زیادی دارد، چرا که با استفاده از طراحی می‌توان فعالیت‌ها را تحت تأثیر قرار داده و فضاهای شهری را بگونه‌ای شکل داد که ضمن ایجاد زمینه بروز الگوهای رفتاری مناسب، مانع از انجام رفتارهای نامطلوب از سوی شهروندان باشند.

موضوع رابطه فضا و محیط شهری با رفتارهای اجتماعی در چند دهه اخیر مورد توجه قرار گرفته است و متخصصان علوم نظری از اواسط قرن بیستم روش جدید بازبینی و ساخت فضاهای عمومی و خصوصی را معرفی کردند و برنامه ریزان شهری نظیر جین جیکوب شروع به معرفی تئوری‌های جدید در راستای ارزیابی مناطق شهری موفق و مقایسه آن‌ها با مکان‌های نامطلوب کردند که در نهایت منجر به کاهش جرایم و رفتارهای ناهنجار شهروندان شد. تقریباً از دهه ۱۹۷۰ میلادی و به دلیل رشد شتابان جمعیت شهری در اکثر کشورهای جهان و افزایش بی‌رویه ناهنجاری‌های اجتماعی در این شهرها، توجه ویژه‌ای به بررسی‌های مکانی جرائم شهری به وجود آمد سپس موضوع پیشگیری

انسان‌هاست، یعنی مهمترین مرکز ادراکات مشترک آدمی است و شاید به همین دلیل در توسعه انسانی جوامع، نقش پر اهمیتی را داراست.

در این فضا فرصت آن وجود دارد که برخی مرزهای اجتماعی شکسته شوند و برخوردهای از پیش تدوین نیافته به وقوع پیوندند و افراد در یک محیط اجتماعی جدید با هم اختلاط یابند (پاکزاد، ۱۳۸۵، ص ۸۱). تأمین آزادی‌های فردی و اجتماعی شهروندان و حفظ برابری آن‌ها در فضای شهری تبلور می‌یابد. فضا که همان مجموعه روابط است، آزادی و برابری را در افراد جامعه تضمین می‌کند و فضای شهری به عنوان یک دیدارکده عمومی (forum) تبلور این دو مفهوم در مقیاسی اجتماعی است. برابری در حقوق شهروندی به واسطه تأمین دقیق نیازهای فرد شهروندان در فضاهای شهری، کثرت‌گرایی به واسطه فضای شهری در آغوش گیرنده، تضمین آزادی‌های فراگیر با توجه به فعالیت‌های بینابینی چندگانه، بسط روحیه توافق بر اساس ایجاد امکان تنوع، همه و همه به عنوان تکنیک‌هایی برای نقش‌آفرینی فضاهای شهری در توسعه آزادی روابط انسانی لحاظ می‌شوند. (صدری، ۱۳۸۵، صص ۳ و ۴)

از جرائم بسط داده شد و به پیشگیری از جرائم از طریق طراحی محیطی توجه ویژه شد، به طوری که رای جفری در کتاب "جلوگیری از جرائم شهری با طراحی محیطی" بیان می‌کند که درنظر گرفتن رفتار در محیط برای ساختن محیط الزامی است (Jeffrey, 1971, p.184)

مقاله حاضر به دنبال آنست که با بررسی اثرات طراحی شهری بر الگوهای رفتاری، فرآیندهای شکل‌دهی و شکل‌گیری فضاهای شهری به ارائه راهکارهایی در جهت ارتقا کیفیت فضاهای شهری- به عنوان محل تبلور رفتار شهروندی و مهمترین حوزه عمل و اثر طراحان شهری- با استفاده از استراتژی‌های طراحی شهری بپردازد.

الگوهای رفتاری در فضاهای شهری

فضای شهری در مفهومی عام، ارتباط متقابل میان روابط و رفتارها است. یعنی ضمن آنکه محل همجواری هویت‌های فردی است، مهمترین عامل احراز هویت در یک زندگی شهری بوده و بر رفتار و روابط انسانی نیز تاثیر می‌گذارد. علاوه بر این فضای شهری به عنوان یک فضای عمومی، محل ظهور و حیات‌بخشی اندیشه‌ها و خواسته‌های فردی و اجتماعی

نمودار ۱: مفهوم فضای شهری (صدری، ۱۳۸۵، ص ۴)

فضای پذیرفته شده تنوع فعالیت‌ها قابلیت گوناگونی عمومی شدن	جمع‌گرایی ضمانت زندگی آزاد توسعه توافقات حقوق شهروندان
محل اجتماع مردم = فضاهای شهری	توسعه دموکراسی

نمودار ۲: نقش فضای شهری در توسعه دموکراسی (ماخذ: صدری، ۱۳۸۵)

می‌یابد، بلکه فضاهای عمومی و شهری نیز به واسطه همین رابطه توسعه می‌یابند و ما امروز با تنوعی از فضاهای عمومی و اجتماعی مواجهیم که در تملک عمومی‌اند و کارکردهای اجتماعی در آن‌ها جاری می‌گردد. این فضاهای عمومی گاه به صورت خود جوش و غیر رسمی در بستر زمان شکل گرفته‌اند-شکل‌گیری- و یا به صورت رسمی و آگاهانه طراحی شده‌اند-شکل‌دهی- نمودار ۳ به بررسی ویژگی‌های این فضاها به تفکیک پرداخته است:

فضای عمومی شهری در طول تاریخ بشر و از دوران یونان باستان همواره عرصه اجرای کارکردهای اجتماعی و پویای نهادین جامعه بوده و بسیاری از فعالیت‌های وابسته به نهادهای عرصه خصوصی مانند خانواده نیز به عرصه عمومی و فضای شهری سپرده شده است. بنابراین نه تنها همراه با سیر تحول جامعه نهادهای عرصه عمومی و شهری به طور روزافزونی پیچیده شده و گسترش

شکل‌گیری	توجه به نمایش خلاقیت‌های فردی در طراحی
استفاده از گونه‌های محدود از لحاظ فرم و فضا در جهت ساخت شهر	توسعه براساس برنامه
یادگیری از طریق انجام کار و یا روش آزمون و خطا	نقش ابزاری اقلیم در شکل‌دهی فضا
توسعه بر اساس تجربه	توجه به ارزش اقتصادی و مادی زمین جهت توسعه
بهره‌گیری از مصالح بومی	کالبدی شهر
تاکید بر جنبه‌های زیستی و اقلیمی	توجه به خواست‌های فردی به جای خواست‌های جمعی

نمودار ۳: بررسی ویژگی‌های فضاهای عمومی براساس شکل‌گیری و شکل‌دهی به آن‌ها

تصویر ۲: لندن، کانال وارف: طراحی آگاهانه در فرآیندی از قبل برنامه ریزی شده و در زمانی محدود و با نظامی از پیش کنترل شده صورت پذیرفته است. (دوردان، ۲۰۰۱)

تصویر ۱: کرمان: طراحی بومی و یا خودجوش در بازه زمانی طولانی و منطبق بر نیازهای واقعی انسان شکل شهر را در قالب نظامی غیر هندسی اما شبکه‌ای ایجاد می‌نماید. (راینر، ۱۹۷۷)

شکل‌گیری و هم در فرایند شکل‌دهی به مجتمع‌های زیستی نقش اساسی ایفا می‌کند، بازدارد.

از این رو شناخت فرایند شکل‌دهی به شهر، هرگز بینای از شناخت فرایند شکل‌گیری آن نیست، زیرا بهره‌گیری از تجارب انسانی خفته در کالبد شهرهای بومی، طراحان را به کیفیتی بدون نام رهنمون می‌سازد. این همان نگرشی تجربی است که بررسی و بازشناسی تجربیات صورت گرفته از سوی نسل‌های گذشته را بر ساخت شهر در اولویت قرار می‌دهد.

گذار از دنیایی وحدت‌گرا به جهانی کثرت‌گرا و فرا صنعتی، و تغییر در مفهوم مکان و اصالت بخشیدن به نسبیت زمان و همچنین گذار از مرحله شناخت ذهنی به شناخت عینی و علمی، “شکل‌دهی” به مجتمع‌های زیستی در زمانی کوتاه را بیش از پیش اجتناب‌ناپذیر ساخته است.

اما به هر صورت، این تحولات در کنار سایر تحولات اجتماعی و فرهنگی نمی‌تواند طراحان را از توجه به شناخت انسان و نیازهای او که هم در بازه زمانی طولانی در قالب فرایند

تصویر ۴: شهر برازیلیا براساس دیدگاهی خردگرا و مبتنی برنگرشی نخبه‌گرا و هنرمند محور توسط لوسیوکاستا و اسکارنیومایر در میانه قرن بیستم ایجاد گردید و فضاهایی تماشایی را به نمایش گذاشت (مطلبی ۱۳۸۵)

تصویر ۳: طراحان شهر جدید سیساید با بهره‌گیری از نهضت نوشهرگرایی در طراحی شهری شکل‌دهی به فضاهای شهری را در قالب بهره‌جویی از مقیاس انسانی و ضوابط منعطف و پویا به آزمایش گذاشت‌هاند. (دوردان ۲۰۰۱)

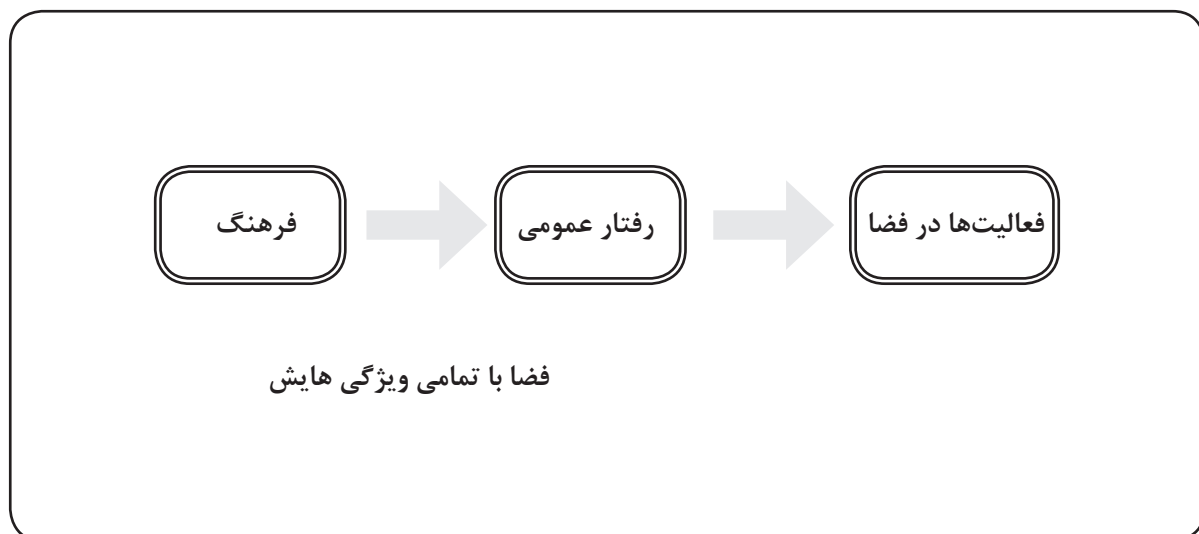
از اینرو طراحی شهری به عنوان هنر ایجاد مکان برای مردم میبایست به دنبال درک نیازهای آنان باشد (رینزفورد، پلیتون، ۱۳۸۲، صص ۴۸ و ۴۹). تا با در نظر گرفتن جنبه‌های متفاوت نیاز بشری، فضاهایی را خلق کند که انواع فعالیت‌ها در چارچوب‌های متفاوت در آن‌ها اتفاق می‌افتد و به آن‌ها معنی و مفهوم می‌دهند.

این فعالیت‌ها تابع خصوصیات فرهنگی جامع‌های است که صاحبانشان بدان‌ها تعلق دارند. این امر در مورد فضاهای شهری بخصوص خیابان‌ها و میادین به شدت مطرح است. برای مثال وجود یا عدم وجود فعالیت خاصی در خیابان می‌تواند دلیل بر استنباطی باشد که یک جامعه خاص در مورد خیابان بطور کلی و عناصر و جزئیات آن بطور ویژه دارد بنابراین شخص رابطه فردی و اجتماعی خود را با فضاها و عناصر و اجزای آن مشخص کرده و به استفاده از آن‌ها می‌پردازد. به عبارت دیگر فرهنگ الگوهای رفتاری را بوجود می‌آورد و سپس الگوهای رفتاری تعیین‌کننده و بیان‌کننده چگونگی استفاده مردم از فضای شهری می‌شوند (بحرینی، ۱۳۷۸، صص ۲ و ۱).

(مطلبی، ۱۳۸۵، صص ۵۸ و ۵۹)

موضوع طراحی شهری مبتنی بر رویکردی انسانی، همانا شکل‌دهی به فضای ساخته شده، مبتنی بر خواست‌های انسانی است، که در برنامه طراحی و یا شرح خدمات ارائه شده به طراحان شهری متجلی می‌گردد. امروزه دو رویکرد اصلی در چشم انداز توسعه، برنامه‌ریزی و طراحی آگاهانه فضاهای شهری، بستر لازم را جهت دستیابی به رویکردی انسانی فراهم آورده‌اند: ۱. رویکرد نخبه‌گرا و قطعیت‌نگر و ۲. رویکرد نو عملکردگرا (گاتمن، ۱۹۸۸، ۱۹۷۲ صص ۳۳۷).

با توجه به آنچه تاکنون اشاره شد، شکل‌دهی به فضاهای شهری متأثر از نگاه طراحان و برنامه‌ریزان شهری است و این درحالیست که انسان مدرن بیشتر وقت خود را خارج از خانه گذرانده و اغلب خصیصه‌ها و الگوهای رفتاریش تحت تاثیر محیط بیرون و در تعامل با آن شکل می‌گیرد. بطوریکه در قرن حاضر محیط‌های شهری نامطلوب و فاقد ایمنی و امنیت، در فضاهای شهری باعث بیشتر شدن آسیب‌های اجتماعی، جرائم شهری، انزوا، افسردگی و گسست اجتماعی شده است (خاموشی، ۱۳۸۷، ص ۲).

نمودار ۴: چگونگی اثر گذاری طراحی شهری بر نحوه استفاده مردم از فضاهای شهری (بحرینی، ۱۳۷۸)

در حالیکه امکان هرگونه تغییر در فرهنگ یا در الگوهای رفتاری به طور مستقیم و در کوتاه مدت وجود ندارد، لیکن می‌توان با استفاده از طراحی، فعالیت‌های مناسب را حمایت و فعالیت‌های نامناسب را تحدید نمود. بر این اساس می‌توان در طراحی خیابان‌ها با استفاده از عوامل و عناصر فضایی، کالبدی و ادراکی مناسب، فضاهایی بوجود آورد که انجام فعالیت‌های مطلوب را تسهیل و از انجام فعالیت‌های نامطلوب ممانعت به عمل می‌آورد.

بنابراین طراحی شهری به هیچ وجه نباید قصد رویارویی و برخورد مستقیم با الگوهای رفتاری جامعه و تغییر و یا اصلاح آن‌ها را به این صورت داشته باشد.

بلکه باید سعی کند با استفاده از ابزار و وسایل موجود طراحی شهری و بکارگیری تکنیک‌های مفید و مؤثر، فضاها و عناصر مربوط به آن‌ها را بگونه‌ای طرح نماید که با تسهیل انجام

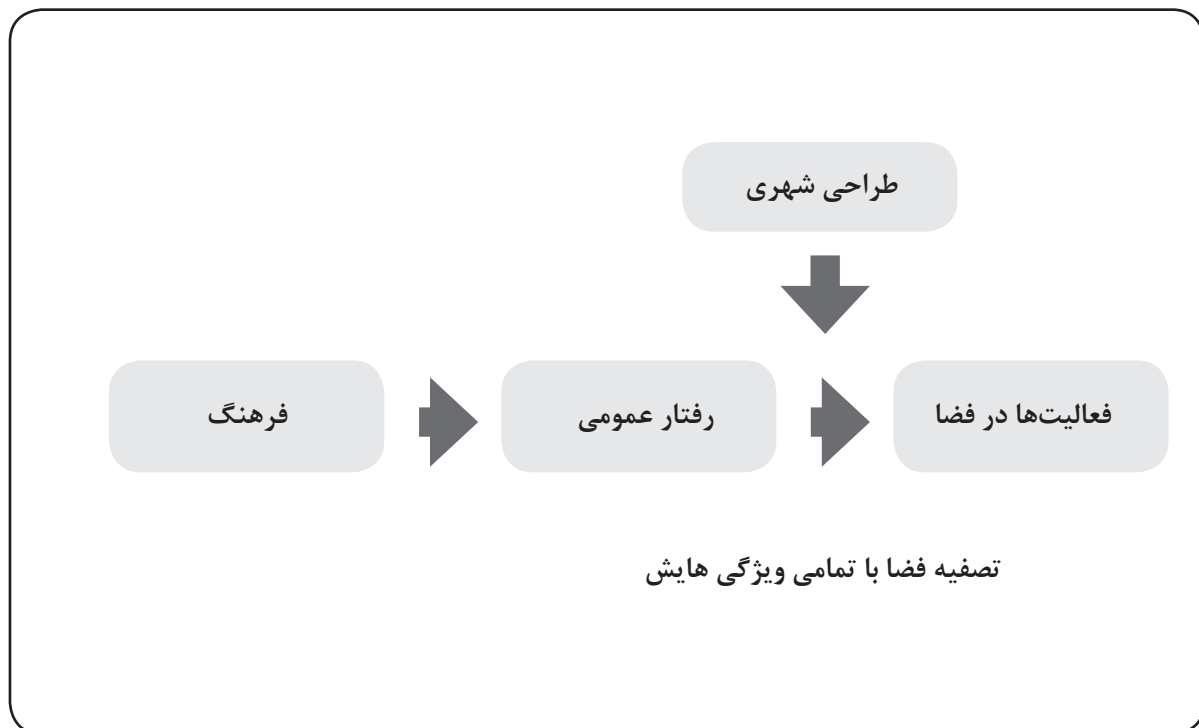
ماهیت و چگونگی فعالیت‌هایی را که در فضاها شهری صورت می‌گیرند، می‌توان به طور کلی به دو عامل عمده و اساسی نسبت داد:

عامل فرهنگی

عامل محیطی (خصوصیات کالبدی - فضایی)

لیکن نحوه و میزان تأثیر این دو عامل بر نحوه وقوع فعالیت‌ها که همان رفتارها یا به عبارت صحیح‌تر الگوهای رفتاری می‌باشد، یکسان نیست.

به این ترتیب استفاده از فضا عمدتاً ریشه و منشأ فرهنگی دارد و محیط، تن‌ها نقش کمکی و یا نقش بازدارنده داشته و به هیچ‌وجه تعیین‌کننده رفتارها نمی‌باشد. این نکته از نظر طراحی شهری اهمیت فوق العاده زیادی را دارا است. زیرا

نمودار ۵: چگونگی اثر گذاری طراحی شهری بر نحوه استفاده مردم از فضاها شهری (بحرینی، ۱۳۷۸)

و ارزش‌های پایدار انسانی را مبنای حرکت خود قرار داده است. این رویکرد بستری مناسب جهت ایجاد تحول در نگاه طراحان است و لذا شکل‌دهی به فضاهای شهری را با ماهیتی انسانی فراهم می‌آورد.

چرا که در این نگرش، طراحان شهری قادر خواهند بود شاخص‌های اصلی توسعه و طراحی پایدار فضاهای شهری را که متکی بر نظام فکری ویژه حاکم بر طراحی است، ارائه نمایند.

در این نگرش، هر محیط ساخته شده، نمادی از حضور او جهت پاسخگویی به بخشی از نیازهای انسانی در فضای شهری است، لذا توجه به هنجارهای فرهنگی در طراحی شهری که بر تنوع، تفاوت و در نتیجه هویت بخشی به بافت شهری تأکید می‌ورزد، ضروری به نظر می‌رسد.

از این رو طراحان شهری به منظور خلق فضاهای مشوق رفتارهای مطلوب و محدود کننده رفتارهای نامطلوب، از استراتژی‌ها و روش‌های متعددی از جمله برنامه‌های پیشگیری از جرائم با استفاده از طراحی‌های محیطی، خلق محیط‌های ایمن و همه شمول در قالب طرح‌های مناسب سازی فضاهای شهری برای سالمندان، معلولان جسمی - حرکتی و همچنین افزایش قدرت درک شهروندان از محیط شهری - از طریق راهکارهای طراحی محیطی - به منظور جلوگیری از بروز رفتارهای ناهنجار اجتماعی بهره می‌گیرند.

نمونه‌هایی از تأثیرات طراحی اصولی محیط بر الگوهای رفتاری

نمونه موردی در ایران

در این ارتباط مورد اجرا شده‌ای همچون پروژه پیاده‌راه بین میدان سرپل تجریش و پارک آرزو در حاشیه رودخانه و در منطقه یک (مقصود بیک) قابل ذکر می‌باشد.

پروژه مذکور توسط دفتر مطالعات و بررسی شهرداری منطقه یک، در سال ۱۳۸۳ انجام شد و توسعه آن به طرف شمال و به سمت گلاب دره ادامه دارد.

محل مذکور با وجود برخورداری از پتانسیل‌های بالایی برای دسترسی پیاده ساکنین محله، به بازار تجریش و امام زاده صالح، و با حضور عناصر زیبایی همچون درختان چنار تنومند، جریان آب رودخانه به اشکال گوناگون بر روی قلو

رفتارهای مطلوب، آن‌ها را تشویق و با ایجاد مانع برای انجام رفتارهای نامطلوب، اینگونه رفتارها را محدود یا کاملاً متوقف نماید. (همان، صص ۴ و ۵)

برای نمونه وایت در مطالعاتش بر روی رفتارهای انسان در فضاهای عمومی شهرها به این نتیجه رسید که:

- مکان می‌بایست به جریان تند و پرجوش مردم اجازه ورود دهد.

- مردم فضای باز را به عنوان جایی برای رهایی از جمعیت بیش از حد برمی‌گزینند و بدین ترتیب مکان‌هایی که دارای بیشترین میزان فضا، نور و هوا هستند، بیشترین جمعیت را به خود جذب می‌کند.

- مردم بیشتر به حضور در مکانی تمایل نشان می‌دهند که جای نشستن مناسبی داشته باشد. عابران برای گردش به جایی که جریان عبورشان قطع نشود، راغب‌ترند.

بی‌تردید رفتارهای مردم از مهمترین اتفاقات درون فضاهای شهری به شمار می‌آیند و نکته مهمی که باید در خلق فضاهای شهری، مد نظر طراحان قرار گیرد، توجه به رفتار شهروندان و استفاده‌کنندگان فضا است. (وایت، ۱۳۸۱، ص ۵۸)

راهبردهای طراحی مؤثر بر رفتار شهروندان

برنامه‌ریزی و طراحی درست و اصولی فضاهای شهری، مستلزم شناخت الگوهای رفتاری - فرهنگی جوامع است. طراحان شهری، امروزه نیازمند پرداختن به مبنای نظری طراحی شهری جهت استوار ساختن روش‌ها و تکنیک‌های طراحی در راستای اهداف برآمده از آن مبنای می‌باشند. با مروری محتوایی به ادبیات طراحی شهری، رویکردهای مختلفی را تحت نام "رویکرد انسانی" می‌توان باز یافت.

فراوانی و پراکندگی این ادبیات، بهره‌گیری از آن را برای طراحان شهری دشوار ساخته و در بسیاری از موارد بعثت عدم انسجام در ارائه دیدگاه‌ها مفاهیمی متضاد را در قالب رویکرد انسانی ارائه نموده‌اند. با بررسی روند شکل‌گیری و شکل‌دهی فضای شهری، این موضوع مشخص گردید که نیازهای انسانی، محور توجه در هر دو گونه برنامه‌ریزی و طراحی فضای زیستی است.

در شکل‌دهی به فضاهای شهری، رویکرد انسانی و بهره‌بردار بر مبنای برنامه‌ریزی و توسعه فضاهای شهری، توجه به نیازها

مکان‌های شهری هدایت می‌نماید.

بنابراین با توجه به بررسی‌های انجام شده، راهکارهایی به منظور ایجاد محیط‌های مطلوب و اثرگذار بر رفتار شهروندی مطابق جدول ذیل پیشنهاد می‌گردد:

سنگ‌های رنگارنگ، به مکانی برای تزریق مواد مخدر و گردآمدن افراد معتاد و بزه کار، خرید و فروش مواد مذکور تبدیل شده بود.

لیکن با طراحی و اجرا پیاده‌راهی از پارک آرزو تا حوالی میدان سرپل تجریش و با کفسازی مناسب و نرده گذاری حاشیه مسیر و تزریق انسان‌های سالم که بیشتر از اهالی محل مقصود بیک بودند، به طور کلی محل مذکور از محیطی نامناسب به محیطی بسیار مطلوب برای ساکنین تبدیل شده و امروز اهالی محله در کمال آرامش، در کنار رودخانه از مسیری کوتاه و امن، به دور از ترافیک سواره برای خرید و یا زیارت استفاده می‌کنند.

از محل مذکور نیز برای پیاده روی و تفرج نیز استفاده می‌شود (خاموشی، ۱۳۸۷، ص ۱۰۸).

نمونه موردی در انگلیس: (پارک موبری ساندربند)

پارک موبری یک پارک مرکز شهر است که بازسازی و تعمیر شده و امن‌تر گردیده است. بدین منظور تعدادی از درختان و حصارهای پیرامون پارک حذف شدند و به جای آن‌ها نرده جایگزین شد و یک منطقه جدید برای بازی در جهت بالا بردن نظارت عمومی ایجاد شد.

همچنین با افزایش دید به مناطقی که دید کافی به آن‌ها وجود نداشت و نیز با استفاده از دوربین‌های مداربسته و تیم نگهبانی در شب، طبیعت جرم از حادثه و رویدادهای جدی به بی‌نظمی جوانانه تبدیل شده است. باغ‌های جدید و حذف حصارهای پیرامون، میزان نظارت طبیعی از بیرون به پارک را افزایش داده است. (Davies, 2004, p.81).

جمع بندی و ارائه راهکارها

شناخت رویکردهای مختلف طراحی و شکل‌دهی فضاهای شهری تاثیر بسیاری در تدوین اهداف و سیاست‌های طراحی شهری دارد؛ از اینرو شناخت، تجزیه و تحلیل و طراحی یا شکل‌دهی به فضاهای شهری نیازمند شناخت انسان، انگیزه‌های او و توجه به چگونگی تأمین این نیازها در تعامل با محیط کالبدی است.

آگاهی از قابلیت‌های محیط کالبدی (شکلی، معنایی، زیست محیطی، فرهنگی و عملکردی) و چگونگی تعامل انسان با آن قابلیت‌ها ما را به شناخت فرآیند آفرینش و طراحی فضاها و

جدول ۱: راهکارهای مؤثر طراحی شهری بر الگوهای رفتاری شهروندان (جمع‌بندی و تلخیص: نگارندگان، ۱۳۹۲)

نمونه ها	استراتژی ها	راهکارها
کاهش جرائم با استفاده از طراحی محیطی	نظارت طبیعی کنترل طبیعی دسترسی تقویت ارضی حفاظت و نگهداری 	- افزایش نمایانی املاک یا ساختمان‌ها - جانمایی و طراحی مناسب پنجره‌ها، نورپردازی و محوطه سازی توانایی کسانی که مراقب مزاحمان هستند و همچنین کاربران عادی را افزایش داده و در نتیجه فرصتی را برای به چالش کشیدن رفتار نامناسب فراهم می‌سازد - استفاده از عناصری چون درها، بوته‌ها، نرده‌ها و ورودی‌ها به منظور رد پذیرش اهداف جرم - استفاده از عناصر طراحی مانند پیاده‌روها، محوطه سازی، و ایوان‌ها برای کمک به تشخیص مناطق عمومی از خصوصی کمک می‌کند. (City of Virginia Beach Municipal Center, 2000, pp:7,8)
در دسترس ساختن فضاهای شهری برای افراد ناتوان به منظور دستیابی به این مهم: "شهر برای همه"	فضاهای شهری در دسترس	ساخت مسیرها، پیاده‌روی مناسب برای معلولان و ناتوانان جسمی از طریق الگوهای مناسب کفسازی (Jacob Deichmann, 2004, p:4)
افزایش قدرت درک شهروندان از محیط شهری - از طریق راهکارهای طراحی محیطی - به منظور جلوگیری از بروز رفتارهای ناهنجار اجتماعی	ایجاد حس مالکیت 	مردم به چیزی که مال خود آن‌ها است یا ذاتا احساس می‌کنند که درگیر آن هستند علاقه بیشتری دارند. بنابراین، محیط به منظور به وضوح مشخص شدن فضاهای خصوصی باید طراحی شود. تعریف واضح ورودی، پاسیوها، بالکن‌ها و تراس‌ها. استفاده از دیواره کوتاه، محوطه سازی و الگوهای کفسازی برای افزایش مالکیت‌ها. (City of Virginia Beach Municipal Center, 2000, pp:7,8)
افزایش کارآمدی فضای شهری از طریق تقویت ادراک شهروندان از فضا	تقویت ادراک فضا	- ایجاد و تنوع کاربری‌های مرتبط در فضا - ایجاد تباين در فضا - تقویت غنای حسی با افزایش شفافیت و نفوذ پذیری فضا با بهره‌گیری از نمادها و نشانه‌ها

منابع

- ۱- بحرینی، حسین. تحلیل فضاهای شهری در رابطه با الگوهای رفتاری استفاده کنندگان و ضوابطی برای طراحی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، زمستان ۱۳۷۸.
- ۲- پاکزاد، جهان‌شاه، "مبانی نظری و فرایند طراحی شهری"، تهران، انتشارات شهیدی، ۱۳۸۵
- ۳- تقوایی، عل اکبر و ضابطیان، ال‌هام. "شاخص‌های مناسب‌سازی فضاهای شهری دوستدار سالمندان با استفاده از رویکرد مشارکتی"، مسکن و محیط روستا، ۱۳۸۸
- ۴- خاموشی، طاهره، "نقش طراحی شهری در ایجاد فضاهای عمومی امن در راستای کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی"، پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۷.
- ۵- رینزفورد، نیک و استیوارت، پلیتون. "راهنمای طراحی شهری در نظام شهرسازی «پیش به سوی روش بهتر»"، ترجمه: محمد تقی زاده مطلق، جستارهای شهرسازی، شماره هفتم، ۱۳۸۲.
- ۶- صدیقی، حسین. "بررسی نقش فضاهای شهری در توسعه دموکراسی"، همایش بین المللی شهر برتر، طرح برتر، همدان: سازمان عمران شهرداری همدان. مرداد ۱۳۸۵.
- ۷- مطلبی، قاسم. "روانشناسی محیطی دانشی نو در خدمت معماری و طراحی شهری"، هنرهای زیبا، شماره ۱۰، زمستان ۱۳۸۰.
- ۸- مطلبی، قاسم. "رویکردی انسانی به شکل دهی فضاهای شهری"، هنرهای زیبا، شماره ۲۷، پاییز ۱۳۸۵.
- ۹- مهندسین مشاور کوشا پایدار. "گزارش طراحی شهری خیابان صدوقی و جمهوری اسلامی شهر بم"، تهران: دفتر مطالعات و تحقیقات معماری و شهرسازی وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۸۵
- ۱۰- وایت، ویلیام. "طراحی فضاهای مطلوب شهری"، ترجمه: محمود صنعتی، علی صفوی. شهرداری‌ها، شماره ۴۰، شهریور ۱۳۸۱.
- 11- City of Virginia Beach Municipal Center, 2000
- 12- Davis, Llewelyn. "Safer places: the planning system and crime prevention", by Latimer Trend & Company Limited, 2004.
- 13- Gutman, R. "Question Ask", People and Buildings, Basic Book, New York.
- 14- Gutman, R. "Architectural Practice: A critical review", NJ: Princeton, Architectural Press, Princeton
- 15- Jacob Deichmann, "Accessible urban spaces – a challenge for urban designers", The Fifth International Conference on Walking in the 21st Century, Copenhagen, Denmark, 2004.
- 16- Punter, John & Matthew, Carmona. "The Design Dimension of Planning: Theory, content and best practice for design policies", E & FN Spon, London, 1997.

بررسی لزوم انسجام سیستماتیک در شهرها و قوانین آن از دید برخی نظریه پردازان

Evaluation of Systematic Coherence in Terms of Cities and Legislation from View Points of Theorists

Dr. M. Alalhesabi- Maryam Abbasi

دکتر مهران علی الحسابی / استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران

مریم عباسی / کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران

چکیده

هرگاه سامانه ای در اثر تحولی تاریخی دچار دگرگونی شود، شکل جدید پدیده از انسجام، همبستگی، انتظام و اعتبار برخوردار می گردد و نظم جدید از دل سامانه کهن جوانه خواهد زد. قطع این فراگشت در نقطه های و مداخله در کنش های درونی به منظور دستیابی به شکلی جدید، اگرچه ممکن است چهره ای تازه و معنایی دیگر را برای پدیده سبب شود ولی بی گمان این همانی نیست که می بایست از دل سامانه کهن به دست می آمد. بر این اساس نیاز به بازشناسی اصول حاکم بر سامانه ها ضروری به نظر می آید. شهر نیز یک سامانه است و در هر سامانه ای، اجزا و عناصر آن بایستی با نظامی سلسله مراتبی در تمامی مقیاس های مختلف از کوچک به بزرگ با یکدیگر پیوند داشته باشند و یا به تفسیری دیگر بایستی از انسجام برخوردار باشند و این انسجام را در طول زمان حفظ نمایند. این پژوهش در پی آن است لزوم دیدگاه سیستماتیک در شهر را تبیین نموده و به بررسی قوانین حاکم بر انسجام سیستم ها بپردازد. در این پژوهش از روش توصیفی-تحلیلی استفاده شده و با استفاده از روش اسنادی و کتابخانه ای، نظریات و توضیحات مختلف در خصوص مبانی نظری تحقیق جمع آوری و ارائه می گردد.

واژه های کلیدی:

شهر، سامانه، سیستم شهر، انسجام در شهر، انسجام سیستماتیک

۱. مقدمه

در سیستم منسجم و پیچیده شهر، اجزا و عناصر آن بایستی با نظامی سلسله مراتبی در تمامی مقیاس های مختلف از کوچک به بزرگ با یکدیگر پیوند داشته باشند. پیوند و ارتباط در درون خود مفاهیمی مانند: جزء، کل و تأثیر متقابل را دارد. درک تأثیر متقابل میان اجزا می بایست در جریانی منسجم و در یک کل واحد صورت گیرد (Johnson, 1994:347-348). از نظر لینچ شهر موجودی زنده است. این موجود زنده ساختاری منسجم، موزون و مستقل با محدودهای مشخص و اندازه های معین دارد. در عین حال پیوند اجزا در آن بسیار قوی است. این اجزا به شیوه ای دقیق با هم کار می کنند و یکدیگر را تحت تأثیر قرار می دهند (لینچ، ۱۳۷۶: ۴۴-۶۰).

۳. مفهوم کلی انسجام

واژه انسجام را «جزو چیزی شدن» و «کل (چیزی را) معین کردن» تعریف کرده اند (باطنی، ۱۳۷۷: ۱۵۳). محمد معین در فرهنگ فارسی انسجام را روان بودن، روان شدن و عاری بودن از تکلف و تصنع تعریف کرده است (معین، ۱۳۴۳: ۱۰۱).

یک سامانه کلیتی است هدفمند که باید میان اجزای خویش انسجام و اتصال داشته باشد، هرگاه در این سامانه بر اثر تحولی تغییری اتفاق بیفتد و انسجام آن از بین برود این سامانه از ماهیت خویش دور می ماند. شهر نیز یک سامانه است و بنابراین انسجام و اتصال از اصول اساسی برای ادامه حیات آن است. در ادامه به بررسی دیدگاه سیستماتیک به شهر می پردازیم و نیز قواعد انسجام بخش در سیستم های شهری را تبیین می نماییم.

۲. شهر به مثابه یک سامانه

شهر یک سامانه است و یک سامانه کلیتی است هدفمند که میان عناصر متشکل هاش پیوندهایی وجود دارد. در واقع پیوند میان اعضا یکی از مهمترین ویژگی های موجودیت های سیستمی است. پیوندهای سیستم آفرین می توانند با ساخت، رفتار، و یا فرآیندهای سیستم منتسب باشند (فرشاد، ۱۳۶۸: ۱۰۱).

یک کل هماهنگ به صورت مجموع‌های متحد، همان چیزی است که به شهر سیمای بصری مطلوب می‌بخشد و این همان تعریفی است که ارسطو از زیبایی بیان می‌کند: «هماهنگی و تناسب و نظم آلی اجزا در کل به هم پیوسته و در مورد شهر، در میان اجزایی که باید به هم بیوندند تا کل مطلوب ایجاد شود، نمادهایی که حاوی پیام حیات و حرکت و اندیشه در تاریخ شهرند، وجود دارد (توسلی و بنیادی، ۱۳۷۲: ۱۸).

کرمونا طراحی شهری را فرآیند ایجاد پیوند می‌داند. پیوند میان ساختمان‌های مختلف، ارتباط بین ابنیه، خیابان‌ها، میادین، پارک‌ها، و سایر فضاهای باز که سازنده فضاهای عمومی شهر هستند. ارتباط میان یک بخش از شهر با سایر بخش‌ها و در نهایت ارتباط متقابل محیط‌های مصنوع، ارزش-ها، توقعات و طیف استفاده‌کنندگان (کرمونا، ۱۳۸۸: ۱۴).

بحرینی: نظم بخشیدن به ۶ عنصر (خیابان‌ها، ساختمان-ها، سیستم ارتباطات و تجهیزات، محل‌های کار و تفریح و سرگرمی ملاقات) هم از نظر عملکردی و هم از نظر زیبایی، کار اصلی طراحی شهری میداند (بحرینی، ۱۳۸۲: ۲۵).

دپارتمان محیطی (DoE)^۱ طراحی شهری را به معنی روابط بین ساختمان‌ها و خیابان‌ها، میدان‌ها، پارک‌ها و آبراهه‌ها و فضاهای دیگری که عرصه عمومی را تشکیل می‌دهند... و به طور کلی روابط پیچیده بین عناصر ساخته شده و ساخته نشده فضا دانست (DoE, 1997: 10).

گوردن کالن در کتاب "منظر شهری" به ایجاد پیوند و اتصال و انسجام در شهر اشاره دارد و بیان می‌کند که هدف کتاب منظر شهری، کوشش در گردهم آوری بخش‌های مختلف محیط و ترکیب آن‌ها به نحوی جالب است. به طوری که به صورت هماهنگ و مرتبط به کار گرفته شوند (کالن، ۱۳۸۲: ۵۳).

(۹۵).

انسجام را می‌توان با استناد به تعریف جامعه‌شناسان، فرایند سازمان دهنده نظم فضایی دانست که واحدهای فضایی منفک را به یکدیگر مرتبط می‌سازد (جلبی، ۱۳۷۵: ۴۹).

۴. لزوم انسجام در شهر از دیدگاه نظریه پردازان

استرنبرگ در مباحث‌های پیچیده و حساس استدلال می‌کند که وظیفه اولیه طراحی شهری «تکرار یکپارچگی تجربه شهری» است. او معتقد بود که نظریه‌پردازان اصلی طراحی شهری دید مشترکی دارند مبتنی بر اینکه طراحی خوب به دنبال یکپارچه ساختن مجدد تجربه شهری از شکل‌های شهری است (کرمونا، ۱۳۸۸: ۲۸).

از نظر دیویس در شهرها می‌بایست اجزای شهری به خوبی به هم پیوند بخورند. توسعه‌های شهری نیازمند پیوند با شبکه‌ها، ساختارها و بافت‌های موجود هستند. هرچه پیوندها عمیقتر باشد، ارتباط قسمت‌های جدید و قدیم بهتر است. او عنوان می‌کند: «مکان‌ها باید به راحتی قابل دسترسی باشند و با اطراف پیوستگی و یکپارچگی بصری و فیزیکی داشته باشند. باید توجه داشت که چگونه می‌توان از طریق پیاده روی، با دوچرخه، به وسیله حمل و نقل عمومی و اتومبیل حرکت کرده و در عین حال به یکپارچگی دست یافت» (Davis, 2007: 12).

الکساندر و دیگران (۱۹۷۷) می‌گفتند که هیچ الگویی کلیتی مجزا نیست، بلکه در الگوهای پیرامونش جای گرفته است، وظیفه طراحی شهری هم به میزان زیادی پیوند دادن الگوهایی است که دیگران اصولاً مسئول تدارکش هستند (کرمونا، ۱۳۸۸: ۲۹).

ادموند بیکن در کتاب طراحی شهرها از واژه‌هایی نظیر ارتباط، پیوند، اتصال و انسجام سخن به میان می‌آورد. سعی او بر این است تا با پیوند میان اجزا پیوند با کل را برقرار کند. نظریه بیکن در متون شهرسازی به «نظریه اتصال» معروف شده است.

این نظریه بر اساس اتصال و پیوند در بافت‌های شهری استوار است. در واقع بحث سر ایجاد شبکه‌های از اتصالات و پیوندها برای نظم بخشیدن به فضاهاست که به ساختار مبدل شود و تأکید او بر ضرورت احداث راه‌های ارتباطی است که ساختمان‌های اصلی و فضاهای عمومی را به هم پیوند دهد (بیکن، ۱۳۷۶).

توسلی به کرات به مفهوم و نقش انسجام و پیوستگی در فضاهای شهری در متون مختلف پرداخته است: از لحاظ فلسفی و هنری، پیوند ترکیب، اتحاد اجزا و عناصر مختلف در

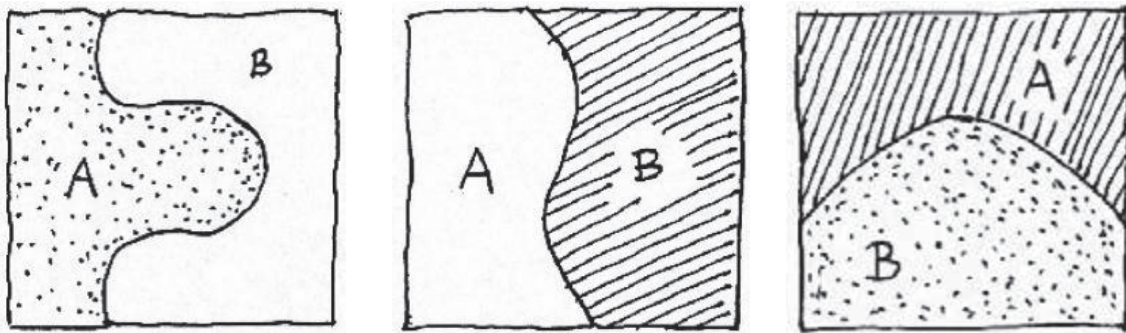
۱. Department Of Environment

جدول ۱- جمع بندی نظریات مختلف راجع به انسجام در شهر

نظریات	نظریه پردازان
تکرار یکپارچگی تجربه شهری	استرنبرگ
پیوند توسعه‌های شهری با شبکه‌ها، ساختارها و بافت‌های موجود	دیویس
پیوند دادن الگوهای شهر	الکساندر و دیگران
طراحی شهری، فرآیند ایجاد پیوند	کرمونا
نظم بخشی به عناصر	بحرینی
روابط پیچیده بین عناصر ساخته شده و ساخته نشده فضا	DoE
ایجاد پیوند و اتصال و انسجام در شهر	گوردون کالن

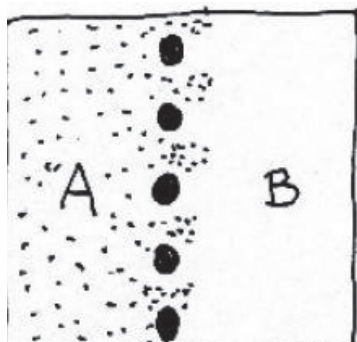
شکل ۱- روش های مختلف پیوند عناصر، مأخذ: (2000) salihgarus

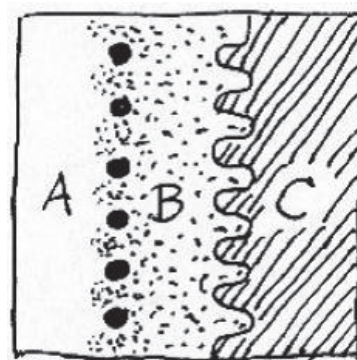
شکل ج: پیوند هندسی توسط رسوخ در یکدیگر

شکل ب: پیوند هندسی توسط تضاد در رنگ

شکل الف: پیوند هندسی توسط تضاد در بافت

شکل د: پیوند هندسی به وسیله یک عنصر سوم

شکل و: پیوند هندسی توسط نفوذپذیری

دیگر مولکول ها عمل می کنند و احتمال واکنش بین آنان را افزایش می دهند (ibid:297).

قاعده سوم: مرزها^۴

مدول های متفاوت توسط عناصر مرزیشان به هم متصل می شوند. اتصالات میان مدول و نه میان عناصر داخلی آنها ایجاد می شود (ibid:293). طبق این قاعده، عناصر مرزی یک مدول به مدول دیگر اتصال میابند. برخی از عناصر ممکن است مانند قطعات یک پازل به یکدیگر متصل شوند (تصاویر ب و ج). تضاد نیز می تواند باعث پیوند عناصر به هم شود (تصاویر الف و ب). در برخی موارد به وجود عنصر سومی برای پیوند نیاز است (تصویر و) (ibid: 295).

موفقیت یک فضای شهری در پیوندهای فیزیکی و بصری بین شخص پیاده و سطوح ساخته شده اطراف بستگی دارد. **مرزهای مطلوب** یک فضای شهری با نظر گرفتن اصول بصری مناسب مشتق شده از اصول هندسی، امکان پذیر است (salingarus,1999:60-63).

قاعده چهارم: نیروها^۵

روابط متقابل به صورت طبیعی در مقیاس های کوچک قوی تر و در مقیاس های بزرگ ضعیف تر است؛ معکوس کردن این روابط ایجاد اشکال می کند (salingaris,2000:293). یک نیروی خیلی قوی در یک فاصله کوچک تأثیر می گذارد. در حالی که نیروی ضعیف در فاصله زیاد تأثیر می گذارد. این نتیجه در طبیعت هم تأیید می شود. هم ماهواره ها و هم قمرهای مصنوعی و هم بدن انسان توسط نیروی جاذبه بر روی زمین نگه داشته شده اند که نیرویی ضعیف است؛ در عوض اعضای بدن با نیروهای قویتری به هم پیوند یافته اند که به تعاملات متقابل الکترومغناطیسی بزرگ تر وابسته است (ibid:305-306).

قاعده پنجم: سازماندهی^۶

نیروهای با دامنه وسیع، مقیاسی بزرگ را از ساختاری تعریف شده در مقیاس هایی کوچک تر به وجود می آورند. اتصال ایجاد نمی شود، اما می تواند پیوندهای با دامنه کوتاه را از بین ببرد (ibid:293).

از جدول بالا و جمع بندی نظریات فوق مشخص می گردد که اکثر نظریه پردازان انسجام در شهر را یکی از موارد مهم به شمار آورده اند و مفاهیمی از جمله یکپارچگی، پیوند، نظم بخشی، ارتباط، اتصال و انسجام خصوصیتی است که در نظریات نظریه پردازان مختلف دیده می شود.

۵. انسجام از بعد سیستماتیک

اصولاً یک سیستم را میتوان به عنوان یک دسته و نظام روابط بین آنها با یک دسته اجزای سازنده یک مجموعه پیچیده توجیه کرد. یک سیستم می تواند هیچ معنا یا کارکردی نداشته و نماینده هیچ منظوری نباشد. بلکه فقط بیان کننده نظامی از روابط بین مجموعه ای از عناصر باشد (شیعه، ۱۳۸۵:۴۲). در یک سیستم مرکب معمولی، مانند یک ارگانیسم بیولوژیک یا یک برنامه بزرگ کامپیوتری قواعد اصلی ترکیب دنبال می شوند تا قطعات به هم متصل شده و خوب کار کنند. پارهای از قواعد ساختاری که از مطالعه سیستم ها پیچیده استخراج شده است و به طراحی شهر ی مرتبطند عبارتند از (salingarus,2000:295).

قاعده اول: ارتباط^۲

پیوند میان اعضا یکی از مهمترین ویژگی های اصلی موجودیت های سیستمی است. پیوندهای سیستم آفرین می تواند به ساخت، رفتار و یا فرآیندهای سیستم منتسب باشند (فرشاد، ۱۳۶۸: ۱۰۱).

عناصری که در یک مقیاس مشابه قویاً به هم متصل شده اند، یک مدول را تشکیل می دهند. درون یک مدول نباید هیچ عنصر اتصال نیافته ای وجود داشته باشد (salingarus,2000:293).

دو عنصر می توانند به روش ها مختلف به هم پیوند یابند. این پیوند هم وابسته به شکل است و هم موقعیت. تصاویر زیر نشان می دهد که چه چیزی به پیوند قوی معنا می دهد (ibid:295).

قاعده دوم: تنوع^۳

عناصر مشابه با هم پیوند نمیابند. تنوعی از عناصر مختلف لازم است تا برخی از عناصر به عنوان واسط (کاتالیزور) میان عناصر دیگر عمل کنند (ibid:293). وجود مخلوطی از انواع مختلف مولکول های ارگانیک ترکیبی

2. couplings
3. Diversity

4. Boundaries
5. Forces
6. Organization

مراتبی از مقیاس ها مختلف تعریف شده اند. عناصر مکمل در سائزهایمشابه قویاً با یکدیگر ترکیب می شوند تا عنصری در مقیاس بزرگ تر تشکیل دهند (salingaris,2000:294). نیاز به یک سلسله مراتب از مقیاس های تو در تو به این معنی است که هیچ یک از مقیاس ها نباید حذف شوند. در غیر این صورت کل سیستم ناپایدار خواهد بود (ibid:295-296).

قاعده هفتم: وابستگی درونی^۸

وابستگی مدول و عناصر به یکدیگر در مقیاس های مختلف به شکل متقارن نمیباشد. یک مقیاس بالاتر به همه مقیاس های پایین تر نیازمند است ولی عکس آن صادق نمی باشد (ibid:295).

باید توجه داشت که این مطلب که مقیاس بزرگ به همه مقیاس ها کوچکتر وابسته است نباید به اشتباه تعبیر شود. در یک چیدمان درست، تغییر در مقیاس بزرگ بسیار سخت تر از تغییر در مقیاس کوچک است. زیرا شامل زیرساخت های بسیاری می شود که همه آنها باید جابه جا شوند. در عوض تغییر در مقیاس های کوچکتر که به مقیاس بزرگ وابسته نیستند آسان تر است (ibid:311).

8. Interdependence

به وجود آوردن محیط ساخته شده منسجم تلاش کرد. وی معتقد است که در یک ساختار منسجم، یک عنصر مجرد از هر مدول به طور مستقیم تحت تأثیر همه نیروهای داخلی تولید شده توسط عناصر دیگر مدول خواهد بود و به صورت غیر مستقیم از عناصری که برون از مدول هستند تأثیر می پذیرد (الکساندر، ۱۳۸۷: ۵۳).

قاعده ششم: سلسله مراتب^۷

عناصر یک سیستم به صورت پیشرونده ای از کوچک تا بزرگ با یکدیگر ترکیب می شوند؛ این فرآیند واحدهای متصلی را تولید میکند که در مقیاس های مشخص زیادی قابل تشخیص می باشند (salingaris,2000:293).

در سیستم منسجم و پیچیده شهر، اجزا و عناصر آن بایستی با نظم سلسله مراتبی در تمامی مقیاس های مختلف از کوچک به بزرگ با یکدیگر پیوند داشته باشند. پیوند و ارتباط در درون خود مفاهیمی مانند: جزء، کل و تأثیر متقابل را دارد. درک تأثیر متقابل میان اجزا می بایست در جریانی منسجم و در یک کل واحد صورت گیرد (Johnson,1994:347-348). در شهرهای فعال همه عناصر اصلی شهری به وسیله ترکیبی از عناصر فرعی شهری شکل گرفته اند. عناصری که در سلسله

7. Hierarchy

منابع

۱. فرشاد، مهدی. (۱۳۶۸)، "سیستم شهرهای قدیمی و معماری سنتی ایران"، خلاصه مقالات سمینار تداوم حیات در بافت قدیمی شهرهای ایران، دانشگاه علم و صنعت، ایران
۲. لینچ، کوین. (۱۳۷۶)، "تئوری شکل خوب شهر"، سید حسین بحرینی، دانشگاه تهران، تهران
۳. باطنی، محمدرضا. (۱۳۷۷)، "فرهنگ معاصر انگلیسی-فارسی"، چاپ دوم، فرهنگ معاصر، تهران
۴. معین، محمد. (۱۳۴۳)، "فرهنگ فارسی"، انتشارات امیرکبیر، تهران
۵. چلبی، مسعود. (۱۳۷۵)، "جامعه شناسی نظم"، تشریح و تحلیل نظری نظم اجتماعی، نشر نی، تهران
۶. کرمونا، متیو. (۱۳۸۸)، "مکان‌های عمومی فضاهای شهری"، فریبا قرائی، اداره انتشارات دانشگاه هنر، تهران
۷. بیکن، ادموند. (۱۳۷۶)، "طراحی شهرها"، فرزانه طاهری، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران
۸. توسلی، محمود و بنیادی، ناصر. (۱۳۷۲)، "طراحی فضای شهری، فضای شهری و جایگاه آن در زندگی و سیمای شهر"، جلد دوم، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران.
۹. لنگ، جان. (۱۳۸۶)، "طراحی شهری-گونه شناسی رویه‌ها و طرح‌ها"، سید حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران
۱۰. بحرینی، سیدحسین. (۱۳۸۲)، "فرآیند طراحی شهری"، انتشارات دانشگاه تهران، تهران
۱۱. کالن، گوردون. (۱۳۸۲)، "گزیده منظر شهری"، منوچهر طیبیان، چاپ دوم، انتشارات دانشگاه تهران، تهران
۱۲. شیعه، اسماعیل. (۱۳۸۶)، "با شهر و منطقه در ایران"، چاپ چهارم، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران
13. DoE (Department of Environment), (1997), "General Policy and Principels", The Authors, London
14. Johnson, Paul-Alan. (1994), "The Theory of Architecture", Van Nostrand, New York
15. Lewelyn, Davies. (2007), "Urban Design Compendium", English Partnership and the Housing Corporation, London
16. Salingaros, Nikos. A. (2000), "Complexity and Urban coherence", Journal of Urban Design, Vol. 5, Carfax Publishing, Taylor and Francis Ltd, pp. 291-316
17. Salingaros, Nikos. A. (1999), "Urban Space and its Information Field", Journal of Urban Design, Vol. 4, Carfax Publishing, Taylor and Francis Ltd, pp. 29-49

قاعده هشتم: تجزیه^۹

یک سیستم منسجم نمی‌تواند به طور کامل به بخش‌های سازندهاش تجزیه شود. فقط تجزیه‌های زیادی بر اساس انواع مختلفی از واحدها ممکن میباشد (ibid:293). تجزیه یک سیستم پیچیده به تحلیل آن کمک میکند زیرا روابط ساختار درونی را آشکار میسازد. در غیر این صورت پیچیدگی‌های یک سیستم همواره پنهان خواهد ماند. یک سیستم یکپارچه فعال شهری از قسمت‌های مختلفی تشکیل شده است. اما یک کل را نمی‌توان به طور قاطع به قسمت‌ها و روابط درونی‌اش تجزیه کرد. این را می‌توان قابلیت انحلال تقریبی نامید. زیرا اگر سیستم به طور کامل تجزیه پذیر بود، آنگاه هر زیر مجموعه‌ای از این کلیت تبدیل به یک همجواری ساده می‌شد. (ibid:301-302).

۶. نتیجه‌گیری

از بخش‌های فوق این طور مشخص می‌گردد که اکثر نظریه پردازان انسجام در شهر را یکی از موارد مهم به شمار آورده اند و مفاهیمی از جمله یکپارچگی، پیوند، نظم بخشی، ارتباط، اتصال و انسجام خصوصیتی است که در نظریات نظریه پردازان مختلف برای یک شهر و از وظایف طراحان شهری بر شمرده می‌گردد که همگی قائل بر ایجاد انسجام و پیوستگی در شهر هستند و علاوه بر آن به این نتیجه رسیدیم که شهر یک سامانه است و یک سامانه برای ادامه حیات خویش باید انسجام را به عنوان یکی از اصلی‌ترین اصول هر سامانه‌ای در خود داشته باشد.

در نهایت با پذیرفتن این مطلب که شهر یک سامانه است با بررسی اصول یک سیستم منسجم هشت قاعده به دست آمد. که این قواعد شامل ارتباط، تنوع، مرزها، نیروها، سازمان‌دهی، سلسله مراتب، وابستگی درونی، تجزیه می‌باشد. وارد شدن به این مطلب که هریک از این اصول دقیقا در شهر چه معنا و مفهومی داشتند در حوصله این بحث نیست و در این پژوهش تنها به این اصول اشاره گردیده است.

شرکت نگین سنگ
راه ماشین

نماینده رسمی فروش و خدمات پس از فروش
مدیر عامل: محمد افخمی

معرفی

شرکت نگین سنگ راه ماشین به شماره ثبت ۹۵۷۶ با مدیریت محمد افخمی اردکانی زمینه فعالیت خود را در سال ۱۳۸۵ در راستای فروش و خدمات پس از فروش ماشین آلات راهسازی و همچنین واردات ماشین آلات سنگین راهسازی و معدنی سی جی کوبلکو و فروش قطعات وابسته به آن با تجربه بیش از ۱۶ سال آغاز نموده است.

شرکت نگین سنگ راه ماشین با توجه به اینکه به غیر از محصولات وارداتی خود در جهت کسب نمایندگی های برتر داخلی با برندهای مختلف خارجی اعم از:

۱- ولوو (پارسیان پیشرو صنعت)

۲- DRM (دلتا راه ماشین)

۳- سوسان (پارس پروژه - چکش های هیدرولیکی)،

فعال است در زمینه فروش و خدمات پس از فروش نیز در استان یزد و جنوب کشور خدمتگذار هموطنان عزیز بوده و خوشبختانه با عنایت خداوند در راستای هدفی واحد در جهت کیفیتی برتر و دستیابی به مشتری مداری و خدماتی بهتر تاکنون توانسته به پیشرفت های چشمگیری دست یابد. مفتخریم که در این عرصه به جز پیمانکاران و کارخانجات و شرکت های خصوصی در خدمت ارگان های دولتی اعم از سازمان همیاری شهرداری ها و دهرداری ها و همچنین شهرداری ها در استان های مختلف کشور -از جمله استان اصفهان، یزد، قزوین، اندیشک و ... خدمات رسانی و فروش ماشین آلات داشته ایم.

چهبسا کسب این افتخار بزرگ که مجموعه محصولات این شرکت توانسته در خدمت عمران شهری و نوسازی و همچنین فضای سبز کشورمان باشد، باعث پیشرفت بهتر و علاقه مندی بیشتر مجموعه پرسنل فعال شرکت نگین سنگ راه ماشین شده است.

با این امید که توانسته باشیم با گشودن پنجره‌ای هدفمند، گامی مفید در خصوص فضای سبز و آبادانی کشورمان برداشته باشیم.

این شرکت تاکنون توانسته با سوابقی درخشان در خصوص فروش و خدمات پس از فروش ماشین آلات مربوط به صورت متمرکز و سیار با پرسنلی فنی و مجرب در اقصی نقاط کشور اقدام کند.

شرکت نگین سنگ راه ماشین

CG KOBELCO نمایندگی رسمی فروش و خدمات پس از فروش

مدیرعامل: محمد افخمی

نشانی و تلفن دفتر مرکزی

تهران- اتوبان رسالت- خیابان جانبازان غربی- نرسیده به چهارراه کرمان- پلاک ۳۲۴ واحد ۸ غربی

تلفکس: ۱۳-۷۷۲۸۲۰۱۲ (۰۲۱) تلفن همراه: ۰۹۱۲۸۹۴۱۳۹۳

shahromanzar.org

نشریه ای برای مدیران شهری و شهرداری ها
A Journal for Urban Managers & Municipalities

شهر و منظر

City & Landscape

ماهنامه شهر و منظر در راستای تامین هرچه بهتر نیازهای علمی و حرفه ای مخاطبان و گسترش فعالیت های خود در فضای مجازی، پس از بررسی نیازهای مخاطبان و جامعه علمی و حرفه ای کشور اقدام به راه اندازی درگاه مجازی خود نموده است.

این درگاه مجازی به شکلی کاملاً حرفه ای و تخصصی طراحی شده است می تواند نیازهای طیف وسیعی از مخاطبین ماهنامه و سایر علاقمندان و متخصصین مرتبط با موضوعات شهرسازی، معماری، معماری منظر و فضای سبز را برآورده سازد.

علاقمندان با مراجعه به این درگاه مجازی به طور رایگان به اطلاعات زیر دسترسی خواهند داشت:

- مقالات علمی فارسی و انگلیسی (در بردارنده مقالات درج شده در ISI و نشریات معتبر داخلی) در حوزه های برنامه ریزی و مدیریت شهری، معماری منظر، طراحی شهری و معماری
- کتب و مراجع علمی مرتبط با حوزه های معماری و شهرسازی
- اخبار روز در حوزه مسائل شهری
- نمایشگاه ها و همایش های علمی و تخصصی داخلی و خارجی
- اطلاعات شرکت ها و موسسات فعال در حوزه مسائل شهری به صورت طبقه بندی شده
- ویدیو ها و تصاویر تخصصی
- فن آوری های روز
- و بسیاری از مطالب دیگر نظیر نقشه کامل شهر تهران با امکان جستجوی نام شرکت ها، پیش بینی هوا، گزارش و اطلاعات پروژه های مهم شهری در ایران و جهان و ...

Landscape Architecture

معماری منظر

مداخله مفهومی در منظر فرهنگی – نگاهی به دو پروژه

Development from Conceptual Idea Aspect in Cultural Landscape: Review of two Projects

Fatemeh Roustaei

فاطمه روستایی - کارشناس ارشد طراحی محیط

مقدمه

طراحی فرایندی پویا و همه جانبه‌گر است در هر فرآیند طراحی با وجود راه‌های بی‌شمار برای رسیدن به طرح همیشه طراحی موفق‌تر، خواناتر و کاراتر است که در عین استفاده از خلاقیت طراح، با توجه به رویکردها و تجربه‌های مشابه صورت گرفته باشد. به مثابه ضرب‌المثلی که همیشه می‌گوید باید از اختراع دوباره چرخ جلوگیری کرد. در فرآیند طراحی که شامل تمامی مراحل است که در نهایت منجر به تولید طرح می‌شود با وجود چهارچوب و محور اصولی ثابت برای تمام طراحی‌ها با توجه به هدف طراحی و نوع طراحی روش‌های مختلفی دنبال می‌شود.

توسعه فرهنگی در مناظر فرهنگی از طریق سایت موزه‌ها نیاز به طراحی کل نگر و همه جانبه دارد زیرا این مناظر حاصل تعامل انسان و طبیعت طی روندی مداوم در طی زمان هستند که آثار آن‌ها تا به امروز باقی مانده است و تداوم زندگی در این مناظر حاکی از پویایی و زندگی در طی تاریخ دارد که حاصل آن مناظر تاریخی فرهنگی است که با دارا بودن میراثی از گذشتگان بازگوکننده روند تغییرات سرزمین توسط آنان بوده است. در مطالعه منظر فرهنگی لایه‌های فرهنگی تاریخی و لایه‌های طبیعی به دست آمده

تصویر ورودی سایت موزه جینشا

منظر فرهنگی شناسایی و مورد مطالعه قرار می گیرد، و رویکرد حفاظت جامع معرفی می شود. رویکرد منظر به عنوان رویکردی کل گرا و همه جانبه نگر این اجازه را به منظر می دهد که هم اجزای طبیعی و هم اجزای فرهنگی را در طی روند تکاملی در بر گرفته شوند، در حالی که از تهدیدهای بالقوه توسعه در آینده جلوگیری می کند.

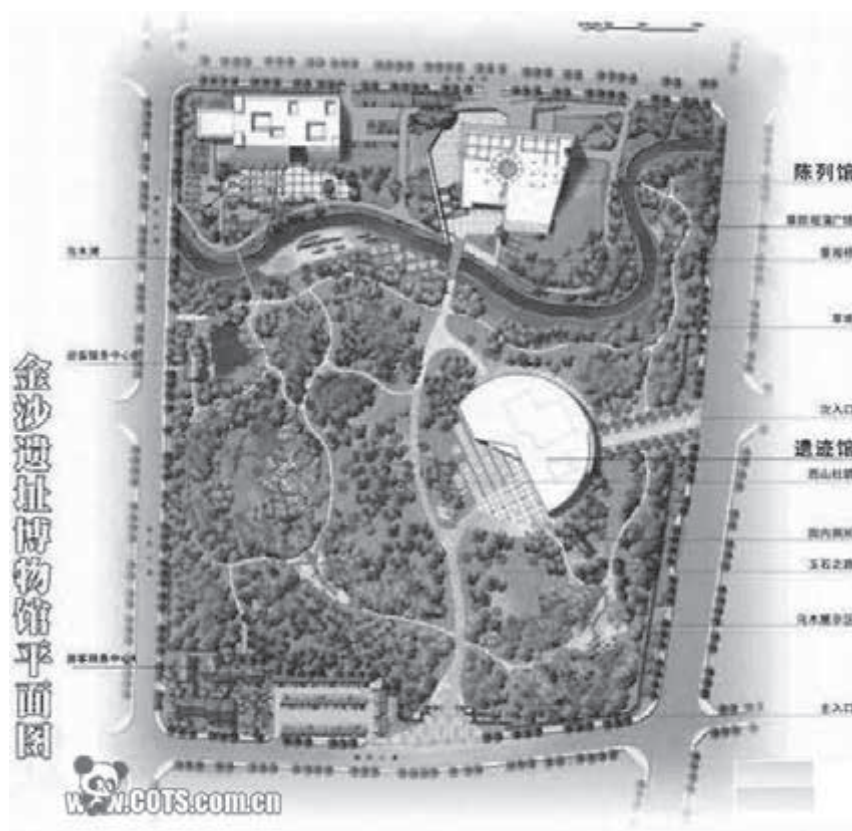
به همین رو برای طراحی جامع که با توجه به تمام مقیاس های گوناگون منظر صورت بگیرد نمی توان در سابقه تحقیق به رجوع به یک پروژه اکتفا نمود زیرا در تمام انواع مطالعات مقیاس های گوناگونی با توجه به بستر سرزمین وجود دارد. بنابراین برای نتیجه گیری و استفاده از یافته های پروژه هایی از این دست نیاز است با توجه به اهداف پروژه از چندین نمونه موردی استفاده نمود و سپس با قرار دادن یافته های هر تحقیق در راستای هدف پروژه مورد نظر به نتیجه گیری درستی در انتخاب رویکرد مناسب دست یافت.

سایت موزه جینشا

بازمانده های جینشا واقع در کشور چین تقریباً در حومه غربی چنگ در مرکز ایالت سی چوان قرار دارد و در فهرست ۲۰ مورد مهم ترین کشفیات باستان شناسی در قرن ۲۱ عنوان شده است.

تصویری از کشفیات باستان شناسی جینشا

پلان سایت موزه طبیعی فرهنگی جینشا

تصویری از بازسازی زندگی در گذشته و حس گذشته در سایت

تصویری از نمای بیرونی سالن نمایشگاهی

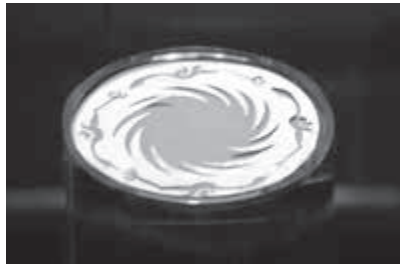
هم چنین سایت مورد نظر در ردیف اول حفاظت کلیدی چین درج شده است. این سایت در طی بازسازی و ساخت خانه های مسکونی در فوریه ۲۰۰۱ کشف شد. دوران شکوفایی سایت در ۱۰۰۰ سال قبل از میلاد بوده و اشیای مدفون شده ای که در طی کاوش به دست آمد در تشابه با اشیای تمدن کشف شده دیگری به نام سان چین جو که در ۵ کیلومتری این سایت قرار دارد، می باشد. باستان شناسان بر این عقیده اند که این کاخ، قبرستان و سایر اماکنی که در این سایت وجود داشته قسمتی از تمدن قلمرو باستانی تمدن چین جو می باشد که مربوط به سلسله پادشاهی شو است.

تصویری از خرابه های به جای مانده از قصر تاریخی جینشا

در طی کاوش های بعدی در سایت مقدار زیادی عاج، یشم، مصنوعات و اشیای برنزی، طلایی، و اشیای سنگی حجاری شده به دست آمدند که بر این اساس تاریخ این سایت به عنوان دوره پایانی تمدن سان چین جو در نظر گرفته شد و طبق فرضیات باستان شناسان به عنوان محل نقل مکان مرکز سیاسی پادشاهی بوده است. مکان های خاصی چون قربانگاه شاه باستانی شو که مربوط به تمدن باستانی سی چوآن و در ۲۰۰۰ سال پیش می باشد، طبق کشفیات بعدی بیرون کشیده شده است.

تصویری از پرنده خورشید نماد باستان شناسی جینشا

تصویر فضای تفرج گاهی در محوطه سایت موزه

تصویر مسیر های طراحی شده در محوطه سایت موزه جینشا

در ۲۱ اگوست سال ۲۰۰۰ کمیته ای متشکل از معماران و باستان شناسان و روسای برنامه ریز منطقه ای شروع به تدوین برنامه ای برای میراث فرهنگی این منطقه کردند که بر اساس پایداری زیست محیطی و نیز توسعه گردشگری محلی بود. آن ها پایان پروژه را طوری زمان بندی کرده بودند که بتوانند این منطقه را برای فهرست میراث جهانی پیشنهاد دهند. توسعه توریسم به همراه ضوابط محیط زیستی در حالی مطرح شد که ایالت سی چوآن به عنوان زادگاه پاندای عظیم که از گونه های در خطر فهرست میراث طبیعی جهان می باشد، هر ساله پذیرای گردشگران بسیاری است. به این ترتیب برنامه حفاظت و توسعه توریسم به صورت جامع تهیه شد که شامل در نظر گرفتن سه جاذبه عمده در منطقه بود که هر دو گروه جاذبه های طبیعی و فرهنگی را در بر می گرفت:

اول جاذبه گردشگری زیستگاه پاندای عظیم، محیط زیست طبیعی و گردشگری منطقه و جاذبه فرهنگی تاریخی سایت های جینشا و چینگ دو.

بر طبق این رویکرد جامع منظر و استراتژی کلی نگر، سایت موزه جینشا با مساحت ۳۰۰,۰۰۰ متر مربع طراحی شد، ۳۵,۰۰۰ مترمربع از سایت موزه شامل ۴ قسمت اصلی می باشد که عبارتند از: سالن آثار به دست آمده، سالن نمایشگاهی، مرکز حفاظت بازمانده های فرهنگی و منطقه استراحت گاهی و تفریحی.

در سالن نمایشگاهی محیط زندگی و طریق زندگی مردم باستانی جینشا نمایش داده شده است. در این سالن نمایشگاهی با جلوه های ویژه و خاص، نورپردازی و راهنمای اطلاعات مفید و ارزشمندی از شیوه زندگی مردم و طبیعت دوستی آنان به گردشگران ارائه می شود.

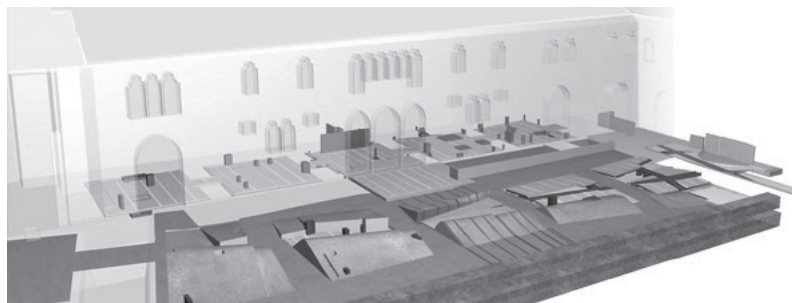
تصویر طرح سه بعدی محوطه طراحی شده توسط آیزنهمن

قسمت بعدی بخش ویژه سایت باستانی است که بر روی بازمانده های حفاری شده سقف های ویژه برای جلوگیری از فرسایش و تغییرات جوی کار گذاشته شده است. برای ورود بازدیدکنندگان مسیر های ویژه طراحی شده که برای جلوگیری از فرسایش ناشی از عبور و مرور مسیرهای چوبی (تیمبر دک) طراحی و اجرا شده است. نورپردازی هم جلوه خاصی به این خرابه های باستانی می دهد.

موزه بسته و جداگانه ای نیز برای مصنوعات و اشیاء کشف شده از سایت طراحی و اجرا شده که یکی از مهم ترین کشفیات که سمبل میراث فرهنگی چین است و صفحه طلایی مشهور عروس خورشید نامیده می شود، در آن نگهداری و حفاظت می شود.

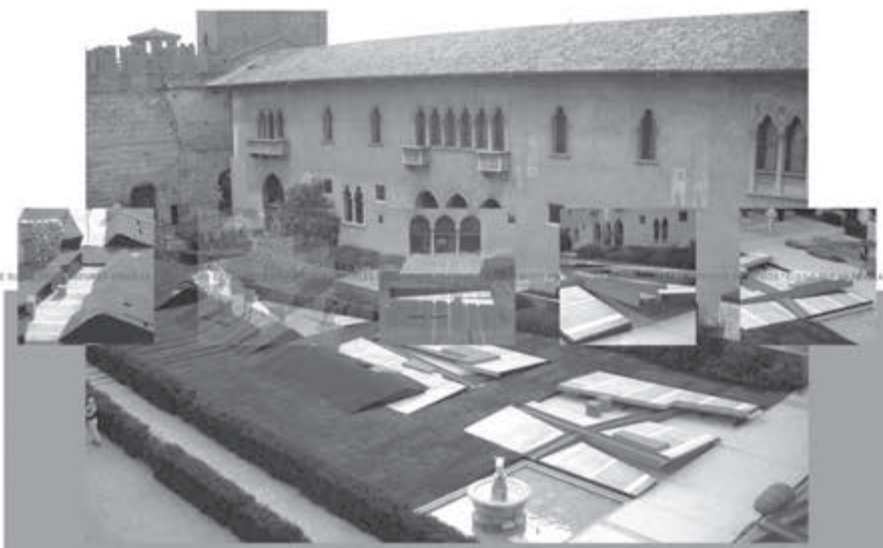
در موزه مکان استراحت و گردشگری در منطقه سرسبزی از درختان و چمن کاری در نظر گرفته شده است. در اینجا باجه اطلاع رسانی نیز وجود دارد .

این سایت موزه دارای چهار ورودی می باشد که بر طبق ارزیابی و مشاهده حرکت گردشگران، مشخص شد که ورودی جنوبی که بیشتر مورد استفاده مردم قرار می گیرد. از این رو این ورودی به عنوان ورودی اصلی طراحی و اجرا گردید. در قسم راست این ورودی لکه درختزاری وجود داشت که حفظ و احیا شد تا پیوستگی اکولوژیکی منطقه بر طبق طرح جامع از بین نرود. دیگر ورودی ها ورودی های شرقی و شمالی هستند.

تصویری از طرح بازسازی شده از محوطه

بنابراین بر طبق طرح جامع و حضور متخصصان رشته های مختلف در این طرح، علاوه بر در نظر گرفتن ترجیحات عمومی، مسایل مختلف دیگری همچون اقتصاد محلی - که برپایه گردشگری بر نامه ریزی شده بود - و نیز احساس هویت بومی و تاریخ تمدن کشور در طرح دخیل شده اند.

تصویری از مدل سه بعدی طراحی آیزنهمن

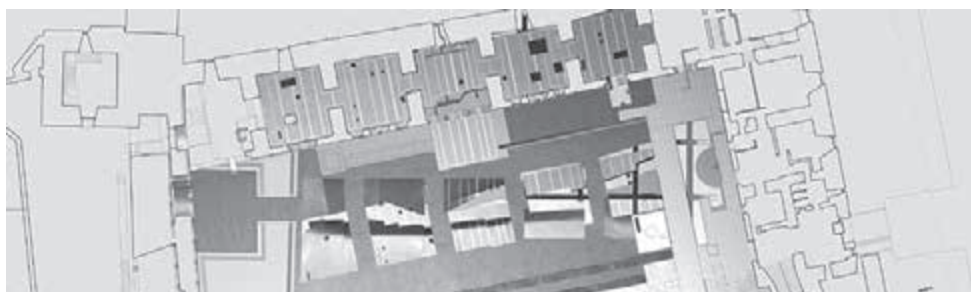
طراحی موزه کستل وچيو

اهمیت دادن آیزنمن نسبت به سائیتی که در آن مشغول به طراحی است و در نظر گرفتن لایه های تاریخی هر منطقه در طراحی هایش او را گزینه ای مناسب برای انجام پروژه ای در بافت تاریخی کستل وچيو نمود. سایت مورد طراحی بنایی قدیمی و مهم و در واقع برج و باروی نظامی از دوره قرون وسطی است که توسط کارلو اسکارپا در دهه ۱۹۶۰ بازسازی و تعمیر شده بود و بعدها کاربری آن به موزه مبدل گشته بوده است.

الحاقیات موزه که توسط آیزنمن طراحی گشت در واقع حرکتی است از قرن ۲۰ و معماری آن با در نظر گرفتن لایه های تاریخی سایت که در هم پیچیده شده است. بنای موزه بعد از جنگ جهانی دوم بازسازی شده بود و این از موضوعاتی بود که آیزنمن از آن برای طراحی اش تاثیر پذیرفت و طرح خود را به صورت واکنشی در مقابل طرح های اسکارپا در نظر گرفت. آیزنمن در این زمینه از ایده های قبلی در کارهای دیگرش استفاده نمود. آغاز طرح مبتنی بر یک شبکه و گسترش آن در محیط اطراف و در نهایت رسیدن به ساختمان موزه است.

ایده اصلی پلان کار از وجود یک دیوار جدا کننده که یک پوشاننده محض محسوب می شد و اتاق های طبقه همکف موزه را از باغ جدا می ساخت، نشأت گرفت. این دیوار توسط آیزنمن به خوبی دیده شد و او توانست با توجه کردن به وجود این دیوار رابطه و اتصالی میان اتاق های درونی و فضای بیرونی طراحی شده در باغ ایجاد نماید.

طراحی این باغ تعاملی میان اسکارپا و آیزنمن می باشد. آیزنمن از جزئیات ناچیز و ظاهرا بی اهمیت موجود در پلان و طرح اسکارپا استفاده نمود. مانند خطوط سفیدی که در سراسر کار او دیده می شود و برگرفته از طرح اسکارپا می باشد.

پلان اثر آیزنمن

دیالوگ طراحی در این جا نخست به دو قسمت تقسیم شد: از یک سو پیترو آیزنمن طرح کارلو اسکارپا را با خوانش و تفسیر کردن بازخوانی می‌کند و به طور تشبیهی به نوآوری او باز می‌گردد؛ از سوی دیگر او در مورد تاریخ سایت و خودش - سابقه شخصی به عنوان یک آرشیوتکت - صحبت می‌کند.

او همانگونه که در پروژ دیگرش به نام «پیکان های متحرک» - که به عنوان یک پروژه رقابتی برای سومین دوسالانه سبک معماری بین المللی در ونیز در سال ۱۹۸۵ استادانه طراحی و اجرا شده بود - و نیز در بسیاری از پروژه های دیگرش - موقعیت هایی را می آفریند که از لایه بندی رد پاها، لایه ها، شبکه بندی های مربعی، ال‌هام گرفتن از خود سایت و از لایه گذاری های به جای مانده از گذشته آن ال‌هام می‌گیرد.

رویکرد آیزنمن در طراحی

در رویکرد آیزنمن در قلعه ورونا و به طور خاص نسبت به نوسازی انجام شده در آن جا توسط کارلو اسکارپا، وی برخی از ایده های طراحی خود را از طریق یک بازخوانی دوباره، به نمایش می‌گذارد.

طرح اجرا شده در کستل وچیو

وی با نگرشی تجلیل آمیز و اشتیاق انگیز بر جنبه قلمرو سرزمینش، تلاش های طراحی در باغ و در اتاق های گالری های مجسمه سازی که درست پشت آن قرار گرفته، تمرکز می کند.

اثر اینستالیشن آیزنمن روابط تئوریک و رسمی بین حجم های داخلی موزه و فضای خارجی را می پذیرد. وی به این صورت فراتر از طرح رفته ارتباط بین داخل و خارج را از این طریق توسعه می دهد: پیوستگی

ای که توسط کارلو اسکارپا با موقعیت یابی خاص sacello آغاز شده بود: این عنصر در واقع به طور فیزیکی شامل یک فضای داخلی است اما از نظر بینایی یک حجم خارجی را نشان می دهد که مقابل نمای قلعه خم می شود.

در طرح پنج اتاق طبقه همکف ساختمان گالری، دوباره با همان ابعاد در محوطه در نظر گرفته می شوند و پنج گذر بیرونی سر پوشیده را پدید می آورند. با نقشه های شکسته، بالارفته و شیب دار شده (مورب شده) آنها، این فضاها شامل یک نمایش واضح از قوائد ادراکی است که در آنها چشم انداز یک معمار آمریکایی، به عنوان بنیانگذار ساختار زدایی بنا نهاده می شود.

به علاوه، فصل مشترک روند طراحی آیزنمن با محور حرکتی اسکارپا نشانه ای از تفکیک و شخصی سازی در بخش طراحی شده توسط آیزنمن با توجه به مفهوم عمده ای است که پروژه از آن الهام می گیرد.

خاکبرداری از گذر سر پوشیده (piazza) و تقاطع محورها یک سری از موج ها در زمین ایجاد می کند که تپه های ماسه ای ملایم را یکی پس از دیگری شکل می دهد و در عین حال همچنین به طور فیزیکی پنج فضای خارجی (بیرونی) را با خط کشی هایی از هم جدا می کند.

طراحی باغ بر رد پاهای مفقود قلعه ورونا یک گفت و شنود واقعی میان کارلو اسکارپا به عنوان طراحی لایه گذشته و پیتز آیزنمن است که در عین حال، تمرکز معمار آمریکایی و تئوریسین ها را بر جستجوی یک منطق نظم دهنده معماری نشان می دهد. بیش از انجام یک بازنگری در طراحی ها و مدل های آثار هنری قبلی، اینجا تفکر آیزنمن شکلی را در آنچه او یک نوع از مافوق متن بیش از اندازه می نامد، پیدا می کند.

بنابراین این موزه نمایشگاهی یک پروژه تحقق یافته می باشد که مانند یک اثر هنری آموزشی در باغ

کستل وچپو و در شکلی چند پاره در اتاق های متشابه درون موزه بر پاشده است. نقطه آغاز آن از کفپوش های سیمانی با علائم سنگی نشأت می گیرد که به وسیله اسکارپا برای پنج اتاق که به نام گالری مجسمه ها مشهور شده ایجاد شد.

پنج سکو در همان ابعاد به مانند این اتاق ها به وسیله آیزنمن در باغ مذکور طراحی شده است. انکار آن ها قبل از اقدام معمارشان وجود داشتند و در امتداد یک محور به موازات ردیف اتاق های داخلی قرار می گیرند. این محور اسکارپا که سپس به طور مورب بوسیله محور جدید آیزنمن قطع می شود به پل مفصل مانند اسکارپا مربوط می شود.

نه تن ها دو مسیر یکدیگر را قطع می کنند، بلکه آن ها همچنین پی ریزی فونداسیونی برای نقشه های دیوار خاکی و خاکبرداری را طرح می کنند. در واقع در امتداد مسیر دوم، قطعات طراحی شده اسکارپا برای آشکار کردن ترکیب قطعه قطعه شده برخی پروژه های کلیدی (ساختار شکنانه) آیزنمن شکسته می شوند. پروژه هایی مانند گذر سر پوشیده کانارجیو، مجموعه خانه سازی اجتماعی IBA در شهر برلین، مرکز وکسیر برای هنرهای بصری در کلمبیا، موزه برنلی در پاریس و پروژه سیداده در سانتیاگو.

عناصر اصلی در ترکیب طرح های آیزنمن شبکه مفصلی قرمزی است که از مجموعه محلی در برلین و پروژه کمپوستلا در سانتیاگو برگرفته شده است. شبکه به داخل اتاق های داخلی موزه گسترش می یابد جایی که به عنوان قطعات درون شبکه ای که بین طبقات طراحی شده توسط اسکارپا و دیوارهای قلعه، پدیدار می شود.

بقایای شبکه طراحی او نه تن ها یک همنوایی گذرا با طرح اسکارپا ایجاد می کند- که به تأمل بر روابط بین ساختار های قرن نوزدهمی و نفوذ قرن بیستمی به وسیله معمار ونیزی دعوت می کند- بلکه راه پله و پخش تندیس های پیکر تراشی به وسیله اسکارپا را شامل می گردد، از این رو سبک جدیدی در نوسازی را بیان می کند.

تمایل معمار نیویورکی به آشفته کردن روابط بین زمان و مکان و طرح این پرسش است: پروژه اصلی کدام است؟ قلعه است یا نوسازی انجام شده توسط اسکارپا یا انیستالیشن انجام شده توسط آیزنمن؟ در واقع، اثر هنری او علاوه بر فاش کردن نفوذ اسکارپا، یک اثر هنری فوق العاده از هنر مدرن است، که می تواند طبیعت فعلی موزه را در آینده دگرگون سازد.

نتیجه گیری از نمونه های مورد مطالعه

در این جا دو نمونه طرح بررسی شده که دلایل انتخاب این دو نمونه تفاوت مقیاس و اهداف انجام شده برای هر طرح بود. طرح اول طراحی سایت موزه جینشا در کشور چین است که با رویکردی تاریخی و طبیعی توجه به تاریخ و طبیعت و تفرج در سایتی تاریخی و تازه کشف شده را با جزییات در پی گرفته است. طراحی فضاها در مقیاس کوچکتری انجام شده و به جزییات مسیرها و فضاها پرداخته شده است. نتیجه برگرفته از این پروژه برنامه ریزی دقیق و فنی برای طراحی در سایت های تاریخی در راستای عوامل طبیعی موجود در سایت است.

طرح دوم طراحی ساختار شکنانه موزه کستل وچپو توسط معماری آمریکایی در ایتالیا می باشد. همان طور که از عنوان طرح بر می آید در اینجا با مقیاس کوچک ولی در لایه های عمیق تر و نگاه نزدیک تری به سایت پرداخته می شود. در این طرح رابطه و اتصال بین لایه های گذشته سایت و اتصال درون و بیرون در طرح پیشنهادی و اجرایی آیزنمن هدف قرار می گیرد. نتیجه مطالعه این پروژه استفاده از رویکرد لایه های تاریخی در طراحی در مناظر فرهنگی است.

گروه تاپو بین الملل نور

آدرس دفتر مرکزی: تهران خیابان
آزادی نبش کوچه مسعود یلاک ۲۸

آدرس کارخانه: کیلومتر ۱۵ جاده
شهریار به رباط کریم پلاک ۱۲۱

info@topo-co.com
www.topo-co.com

تلفن : ۰۲۱-۶۶۸۴۳۲۱۸

فکس : ۰۲۱-۶۶۸۶۱۶۹۲

همراه مدیر عامل:

۰۹۱۲۴۰۵۷۷۹۴

همراه مدیر بازرگانی:

۰۹۱۲۳۱۹۱۸۸۶

ما ایرانیان با آب و نور و موسیقی
بیگانه نیستیم. آب همان است
که سالیان دراز مردم کویر را
به گرد قطره‌ای از خود کشانده
است. نور همان است که دانش،
ایمان و نیکی همگی بدان تشبیه
می‌شوند. و موسیقی همان که
همدم لحظه‌های تنهایی و با هم
بودن است.

این سه، نوازنده روح و جسم
انسان بوده که با خلاقیت در
محصولات شرکت تاپو کنار هم
آمده تا لحظه‌های ما را ماندنی‌تر
کنند.

شرکت تاپو در راستای اهداف
بلند خود که همانا ارائه بهترین
و زیباترین انواع آبنا (به صورت
ساده، ریتمیک و موزیکال با
نورپردازی) می‌باشد؛ در سال
۱۳۷۳ تاسیس گردید.

این شرکت دارای امکانات سخت
افزاری و نرم افزاری کافی در
مجموعه دفتری و کارگاهی خود
بوده و با بهره‌مندی از پرسنل
کارآزموده و باتجربه گامی بلند به
سوی خودکفایی برداشته و آماده
ارائه هرگونه خدمات در زمینه
زیباسازی محیط‌های شهری و
اختصاصی می‌باشد.

راهنمای اشتراک

از متقاضیان درخواست می گردد فرم اشتراک به همراه اصل فیش بانکی واریزی به حساب سپهر شماره ۰۳۲۵۷۱۳۵۴۸۰۰۱ نزد بانک صادرات یا پرداخت غیر حضوری به شماره کارت ۳۶۳۲ ۹۷۱۲ ۶۹۱۰ ۶۰۳۷ بنام ژاله رضوانی (صاحب امتیاز نشریه) را از طریق شماره فکس: ۷۷۵۳۷۶۹۱-۰۲۱ ارسال دارند.

لطفا کپی فیش را تا دریافت اولین شماره از ماهنامه نزد خود نگه دارید.

تلفن تماس: ۴-۷۷۶۲۹۸۸۳-۷۷۵۱۵۶۴۷-۰۲۱

Email: info@shahromanzar.org

شماره ۲۴	شماره ۱۲	
۸۰۰۰۰۰ ریال	۴۰۰۰۰۰ ریال	تهران
۸۴۰۰۰۰ ریال	۴۲۰۰۰۰ ریال	شهرستان ها
۵۰ دلار	۲۵ دلار	کشورهای خاورمیانه
۴۰ یورو	۲۰ یورو	اروپا

فرم اشتراک

نام کشور:	نام خانوادگی:	نام:
نام شرکت/سازمان:		رشته تحصیلی:
آدرس کامل پستی:		
تلفن همراه:	تلفن تماس:	
Email:		

ماهنامه شهر و منظر با هدف ارائه مقالات و دیدگاه های مختلف در زمینه زیباسازی منظر شهری انتشار یافته است. لذا مدیران این ماهنامه در نظر دارند تا با ارائه دیدگاه های مختلف و نیز مبانی تئوریک در زمینه منظر شهری گامی در جهت ارتقاء دانش نظری و کاربردی کارشناسان و مدیران این بخش بردارند. به همین منظور از تمامی متخصصین مرتبط با این مبحث دعوت می گردد تا مطالب خود در زمینه های مختلف اعم از مقالات علمی، انتقادی، عکس، خبر و ... را ارائه نمایند. این مطالب باید شامل ویژگی های زیر باشد:

-تکراری نبوده و مشتمل بر مباحث، تجربیات و نظریات نو باشد.

-در سایر نشریات کشور به چاپ نرسیده باشد.

-در صورت امکان به صورت تایپ شده با فونت نازنین ۱۲ و یا به صورت دستنویس و با خط خوانادر یک روی کاغذ A۴ ارائه گردد.

-تصاویر مربوطه با کیفیت مطلوب اسکن شده و یا به صورت خام ارائه گردد.

-مقالات حداکثر در ۱۰ صفحه دستنویس و ۵ صفحه تایپ شده ارائه شود.

-منابع مورد استفاده باید به طور کامل ذکر گردد.

مطالب و مقالات علمی خود را به آدرس پست الکترونیکی info@shahromanazar.ir ارسال کنید .

Urban Design Effect on Promotion of Environmental Quallity and Behavioral pattern	4
Evaluation of Systematic Coherence in terms of Cities and Legistlaion from View Points of theorists ...	14
Introducing of Negin Sang Rah mashin Company	20
City & Landscape Professional Website	22
Development from Conceptual Idea Aspect in Cultural Landscape: Review of two Projects	24
Introducing of 'Tapo Bein Al Melal Noor	36

License Holder and Managing Director: Jale Rezvani

Editor in Director: Nava Tavakoli Mehr

Head of Editor Board: Fateme Roustaei

Scientific Board:

Jean Michelcojet

Saeed Sadatnia

Amir Masoud Anoushfar

Fariborz Behrouz far

Seyed Mhamoud Hashemi

Mohammad Motallebi

Seyed Reza Hosseini Lahiji

International affairs responsible: Nasrin Ghandeharian

Advertising Manager: Morteza Mirhoseini

Address: Unit14, Floor3, No.15, South
Sohrevardi, Tehran, Iran

Post Box: 14155-3447

Tel: +98(21)77629884-77629883-77515647

Fax: +98(21)77537691

Email: info@shahromanazar.org

SMS: (+98) 938 433 4464